National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

B103/c/7/2

National Library
DIVISION DES JOURNAUX

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TRISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 79 (3192) XXXIV aastakäik | Neljapäeval, 24. oktoobril 1985 — Thursday, October 24, 1985 | Üksiknumbri hind 70 centi

Oklahoma osariigi kuberner George Nigh (paremal) annab üle Ivar Ivaskile 1985. aasta Governer's Arts Award, kõrgeima osariigi tunnustuse kunstide vallas. Auhind määrati Ivaskile tema seniste saavutuste eest ajakirja World Literature Today peatoimetajana, luuletajana ja kunstnikuna. (Oklahoma City, 20. sept. 1985).

Foto: Gil Jain

„Eestlased Kanadas II" ilmus

Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjoni aastatepikkuse töö tulemus sai valmis mahuka, üle 500-leheküljelise raamatuna. „Eestlased Kanadas II" anti nõudekohaselt Wintariole, kui toetuse andjale üle 30. septembril. Nüüd on köitekojast esimesed sajad raamatud kätte saadud ja toimkonnal on ees töö teine järk — selle levitamine.

Käesoleval nädalal hakati toimkonna poolt raamatuid ettetellijaile kätte jagama ja ka müüma. Ajaloo Komisjon avaldab lähemal ajal teate, kus Torontos asuvad ettetellijad oma raamatu kätte saavad.

Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjon tunneb kergendust jõudu nõudnud töö lõpeamise puhul, **mis sobib iga kanada eestlase raamaturiiulile eelmise köite kõrvale.**

Raamat on teatavas mõttes ka „õigeks ajaks", just ennejõuluste kinkeesemete ostmise ajaks ilmunud ja on kindlasti meeldivaks suurteoseks eestlaste aktiivsest tegevusest Kanadas, nende elust ja püüdlusist, aga ikka oma peamist eesmärki vaba Eestit meeles pidades.

Viiele araablasele eluaegne vangistus

HAIFA — Iisraeli kohus mõistis viiele Iisraeli araablasele eluaegse vangistuse, et nad olid piinanud ja mõrvanud juudisoost noorukese. Süüdlasile oli nõutud surmanuhtlust, mis on kohaldatav terroristidele, kuid pehmendati eluaegseks vangistuseks.

N. Liidu spioon CIA's

WASHINGTON — Ärahüpanud N. Liidu KGB kõrgem ohvitser, kes hüppas ära Roomas ja on nüüd USA's on öelnud, et endised USA salaluure agendid varustasid N. Liitu informatsiooniga. Siiski jäi esialgul ebaselgeks kui mitu CIA teenistujat ta nimetas N. Liidu KGB kaastöölisteks. Ühest USA Kongressi lähedasest allikast öeldi, et neid võis olla viis meest, kellest vähemalt üks teenis positsioonil, mis on tõeliselt ohtlik USA huvidele. Kõnealused on kõik endised CIA teenitujad, kuid üktki aktiivses teenistuses olevat CIA agenti ta ei nimetanud.

TEADAANNE KANADA EESTLASTELE

EKN VALIMISTE PEAKOMITEE

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas XII koosseisu Valimiste Peakomitee, kontrollinud ja kindlaks määranud 16. septembril 1985. a. lõppenud valimiste tagajärjed, oma koosolekul 16. oktoobril 1985. a. otsustas:

1. Konstateerida, et valimistel ära antud 2593 valimissedelist on kehtivad 2533 ja valimiskorra vastu eksimiste pärast kehtetuks 60 valimissedelit

2. Kinnitada, et vastavalt valimistel antud häälte arvule on kandidaatidest:

A. Valitud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas XII koosseisu liikmeiks:

1. PETERSOO, U	2126	24. ROMAN, R	1198
2. LEIVAT, L	2036	25. ARUJA, H	1184
3. KITTASK, A	1882	26. ALTOSAAR, P	1163
4. JÕGI, K	1748	27. ROMAN, K	1162
5. ARUVALD, P	1732	28. KALJUSTE, K. M	1159
6. ÕUNAPUU, T	1709	29. HESS, M	1131
7. PENT, W. H	1530	30. EPNER, M	1131
8. PUHVEL, M	1530	31. HELDE, L	1121
9. KOPVILLEM-HEYDUCK, K	1449	32. KUKK-SHEWECHUK	1102
10. NÕMMIK, T	1405	33. ANDRE, R	1088
11. KIILASPEA, E	1383	34. WALLNER, J	1075
12. VAHTRA, M	1381	35. SOOSAAR, J. O	1069
13. VALGE, N	1357	36. ISBERG, U	1028
14. HEYDUCK, T	1331	37. MARITS, M	1004
15. JURS, A	1322	38. HEINMAA, T	1003
16. PAHAPILL, J	1315	39. TOOMES, M. T	992
17. ALTOSAAR, E	1302	40. MOKS, R	983
18. KIVIK, J	1294	41. LEPNURM, E	980
19. LUPP, H	1292	42. SALUMETS, A	976
20. KUUSKNE, E. A	1289	43. LINDAJA, E	948
21. LUPP, M	1266	44. PALUOJA, R	866
22. MARTEN-SEHR, R	1257	45. TREI, T	838
23. KOMI, P	1236		

B. LIIKME KANDIDAATIDEKS:

1. JÜRIMA, Ü	835	5. SAUMETS, E	607
2. RUUS, J. M	780	6. MADISSO, V	602
3. KERSON, S	729	7. KÄNGSEPP, A	558
4. SOOLEPP, T	722		

3. Määrata, et proteste ja kaebusi võimalike oluliste puuduste ja vigade kohta võib esitada Valimiste Peakomiteele 25. oktoobrini 1985. Protestid tulevad esitada kirjalikult ja saata Valimiste Peakomiteele, Eestlaste Kesknõukogu Kanadas büroosse, 958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario, M4K 2R6.

4. Eestlaste Kesknõukogu Kanadas XII koosseis kutsutakse kokku 2. novembril 1985. a.

TORONTOS, 16. OKTOOBRIL, 1985

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS
XII VALIMISTE PEAKOMITEE

Tudulinna Moosekandid

esinevad ja mängivad

laupäeval, 9. novembril 1985 kell 7 õhtul

HIIDLASTE MARDIPEOL

Toronto Eesti Majas

T. E. Aiandusklubi
Neljapäeval 31. oktoobril
kell 7.30 õhtul
Eesti Majas loeng
VELLO SOOTS:
„Ontario metsaseened"
Valguspildid
Kõik teretulnud!

Eesti Rahvusteatri esitusel pühapäeval, 3. novembril s.a. kell 3.00 p.l.
Castle Frank High School'i auditooriumis (711 Bloor E.)

VELI TALI KOMÖÖDIA

„SOOVIN TUTVUST"

Lavastus: Endla Komi, lavapilt: Allan ja Manivald Meiusi
Kaastegevad: Erik Kastein, Endla Komi, Piret Komi Richard Laanvere, Meeri Lehesalu, Glen Leis, Sandra Rannu, Hillar Sõrra, Peeter Sõrra, Kalle Viires ja Enno Õunapuu.
Pääsmed $10.00 ja $8.00, eelmüügil Eesti Abistamiskomitees ja kohapeal enne etendust.

TORONTO EESTI SELTSI

SÜGISPIDU

16. nov. 1985 kell 7.30 õ. Eesti Maja suures saalis

Baar * Tants * Eeskava * Einelaud

Eeskavalises osas: V. Tali ja O. Kopvillem

Tantsuks mängib V. Gustavsoni orkester

Pääsmed eelmüügil koos laudade reserveerimisega igal neljapäeva õhtul kella 5—7 Eesti Maja klubiruumis, muul ajal õhtuti telefonil A. Veedla 757-7763 ja kohapeal.

Piletite hind: liikmetel $6.— ja teistele $8.—

Timmas

UUED TÖÖD

THE REGION OF PEEL ART GALLERY
7 Wellington Street East, Brampton
Avamine pühapäeval 3. nov. kl. 1.00—6.00 p.l.
GALLERY AJAD: teisip.—reedeni 10.00—4.30 p.l.
laup.—pühap. 1.30—4.30 p.l.
NÄITUS KESTAB kuni 1 dets. 1985.

EELK Peetri kogudus
817 Mt. Pleasant Rd.

VANEMATE KOGUDUSELIIKMETE JA PEREKONDSETE KIRIKUPÄEV

USUPUHASTUSPÜHAL, 27. okt. kell 11 hommikul
Teenivad mõlemad õpetajad. Laulab Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel. Armulaud. Leeri algus.
Pärast JUMALATEENISTUST kohvilaud kavaga.
Kes vajavad transporti, helistada õpetajatele või N. Lind 485-4734 ehk K. Kaur 757-3864

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Esireas vasakult dr. Mihkel Kütt, Los Angelese Eesti Segakoori esimees; Bernard Nurmsen, Los Angelese Eesti Seltsi esimees; peakonsul Ernst Jaakson; Asta Liivoja, Los Angelese Naisklubi esinaine; Valdur Kaskla, Ühing Eesti Maja esimees; Arnold Niitme, EELK LA Koguduse esimees. Teises reas Aino Lauri, Lõuna-Kalifornia Eesti Republikaanide Partei esinaine; Mari Kaiv; Ester Pokk; Balti Vabadusliidu abiesinaine Viivi Piirisild; Virve Lillipuu, Los Angelese eesti rahvatantsijate rühma „Kivikasukas" esinaine; Ly Niitme; ERKÜ liige Bruno Laan. Kolmandas reas S. Mets, Boris Saame, Lõuna-Kalifornia Ohvitseride Klubi esimees; V. Mets; Fredrich Pokk, Los Angelese Eesti Pensionäride Klubi esimees; Arvo Leetma; Hilja Nurmsen (varjatud); Boris Auksmann, Los Angelese Eesti Seltsi juhatuseliige. Koosolekust võttis osa ka Avo Piirisild, ERKÜ juhatuse liige ja Balti Vabadusliidu esimees, selle foto pildistaja.

Foto: Avo Piirisild

TERROR

Terror rahvuslikes ja rahvusvahelistes mõõtmetes ei ole pärast Teist maailmasõda kunagi olnud latentses olekus. Eriti kõrgele on paiguti löönud rahvusvahelise terrori lained, kulmineerudes hiljuti Itaalia turistidelaeva kaaperdamisega Vahemeres ja sellest tulenevate järeldustega, mis on viinud Ühendriigid teravasse vastuollu oma tähtsate ja oluliste liitlastega — Itaaliaga ja Egiptusega. Näib, et terror on muutunud erakordselt tõsiseks probleemiks, mida arutatakse ja analüüsitakse kogu maailmas ja püütakse lahendust leida ähvardavale hädaohule, mis nõuab sadu ohvreid süütute inimeste hulgast, kes ei ole terroriaktsioonide põhjustajaks, vaid kes ühel või teisel saatuslikul momendil jäävad lihtsalt vägivalla aktsioonidele jalgu ning langevad nende ohvriks.

Rahvusvaheline terror, mida mõned eksperdid iseloomustavad kui väikese ja vaese mehe sõda suure ja võimsa vastase vastu, on pannud paljud leidlikud ajud töölе selle omamoodi katkutõvele lahenduse leidmiseks ja piiri panemiseks. Kuid valemi leidmine näib siin olevat väga raske — kui mitte isegi võimatu, sest terror on nagu üheksa peaga Hüdra, mille mahalöödud pea asemele kasvavad kohe uued — veelgi vihasemad ja mürgisemad kui nende eelkäijad.

Terrori vastu võitlemise raskus seisab just selles, et vägivallaaktsioonid ei moodusta tervikulist ja ühest põhjusest tingitud kuritegu. Põhjuseid on siin palju ning need on oma iseloomult varieeruvad, sageli diametraalselt erinevad. Me näeme terroriaktsioone, kus oma kodumaalt okupantide poolt välja aetud põgenikud võitlevad terroriga oma maa ja rahva eest, meie meeli vangistavad oma jalgealuse kaotanud anarhistid, kes nue maailma otsingul asuvad mõrvama ja küüditama demokraatlike riikide silmapaistvaid juhte ja isikuid ning me peame ka nördinult konstateerima, et terroritegusid ei soorita mitte ainult üksikisikud ja väiksesed grupid, vaid isegi riigid nagu seda kinnitavad N. Liidu hävitusoperatsioonid elanikkonna vastu Afganistanis ja Iisraeli suurte jõududega teostatud ohvriterohked välkrünnakud palestiina põgenikele ja nende laagritele Liibanonis ja Tuneesias. Praeguses segipaisatud ja kahepaiksest moraalist läbiimbunud maailmas peetakse seda loogiliseks, kui terroritegude põhjenduseks mainitakse, et „ühe mehe terrorist on teise mehe vabadusvõitleja."

Kui läänemaailmas räägitakse rahvusvahelise terrori vastu võitlemisest ja tehakse selleks plaane, siis seisab nende plaanide viga selles, et need on ühekülgsed ning ei tungi asja tuumasse. Eeskätt tuleks selgitada, mis on ühe või teise terroriaktsiooni põhjuseks ja võtta see oma tulevase tegevuse aluseks. Kui me läheneme eesti metsavendade ja punase hävituspataljoni löögimeeste aktsioonidesse „ühe mehe terrorist on teise mehe vabadusvõitleja" prinsiibist lähtudes, siis võib mõni oma arvates tark mees läänes ütelda, et „ühed mustad mõlemad". Kuid asja sisusse tungides selgub, et vahe on siin suur: metsavennad olid eesti rahva ja eesti demokraatlike printsiipide kaitsjad okupantide vastu, kuna hävituspataljoni mehed olid võõra riigi teenistuses olevad terroristid, kelledele oli Moskvast käsk antud eesti rahva vastupanu kommunismile vägivallategudega alla suruda.

Näib, et õige suuna leidmisel on segaduses isegi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär Javier Perez de Cuellar, kes mainib, et „meie elame taas fanaatikute ajastul", millega ta iseloomustas itaalia turistidelaeva ülevõtmist palestiina terroristide poolt. Ning Ühendriikide hinnatud ja populaarne ajakirjanik New Yorgi Washingtoni büroo juhataja James Reston on ilmselt imponeeritud N. Liidu teadetebüroo Tassi hukkamõistvast reaktsioonist itaalia laeva kaaperdamisesse, kuna Tass leiab, et terroristide tegusid tuleb tõsiselt karistada.

Reston väidab Tassi teadaandele toetudes, et Ühinenud Rahvaste Organisatsioonil oleks nüüd võimalus Ameerika Ühendriikide ja N. Liidu vahelise koostöö taustal hakata ühes meeles terroristide vastu tegutsema. Ta mainib, et Moskva peaks olema sellisest koostööst seda rohkem huvitatud, et N. Liidu miljonid muhamediusulised võivad hakata vägivallaaktsioonidega kommunistliku rezhiimi vastu töötama ja need aktsioonid võivad isegi edasi kanduda nõukogude Ida-Euroopa impeeriumisse. Restoni arvates on Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis midagi uut käärimas. Selle „uue" all mõistab ta arusaamist, et kuigi riigid ei ole ühel arvamisel paljudes küsimustes, on neil siiski ühised huvid vägivalla ja terrori vastu võitlemiseks.

On kahju, et sellise nimega ajakirjanik nagu James Reston hakkab samuti asju ajama poolelt teelt ja ei ole ilmselt huvitatud asja tuumast. Kahtlemata tuleb vägivalla kasutamise ja terrori vastu võidelda, kuid Restoni teooriad viivad paratamatult uutele vägivallategudele. Kui rääkida Ühinenud Rahvaste Organisatsioonist kui terrori vastu võitlevast asutusest ja mõjuvast rahvusvahelisest tegurist, siis peaks maailmaorganisatsioon terrori vastu võitlemisel lähtuma esmajoones sellest põhilisest teesist, et ta nõuab oma liikmesorganisatsioonidelt ÜRO põhikirja sätete täitmist, muu hulgas ka inimõiguste garanteerimist ja kõigile rahvastele enesemääramise õiguse andmist. Teiseks tundub see naeruväärsena kui Ühendriigid peaksid hakkama terroriaktsioonide vastu võitlema koostöös N. Liiduga, kes demonstreerib praegu Afganistanis kogu maailmale kuidas suur riik oma tohutu sõjamasinaga väikest rahvast terroriseerib ja hävitab ning kelle KGB organisatsioon on paljude rahvusvaheliste kuritegude korraldaja või nende õhutaja. Ja kas Ühendriigid peaksid hakkama N. Liiduga koos töötama ja Moskvat abistama kui N. Liidu lõuna osariikides, Ida-Euroopas ja Balti riikides rahvad tõusevad ja hakkavad jõuga nõudma oma põhiliste õiguste taastamist?!

Restoni ideed ja mõtted kinnitavad, et läänemaailmas ei taibata, millistele põhialustele tuleks rajada rahvusvahelise terrori vastu võitlemine. Ja nii kaua kui siin ei lähtuta õigetest alustest ja vajalikest põhilistest printsiipidest ning mängitakse kahepalgelist mängu — nii kaua ei ole ka väljavaateid selle võika kuid paratamatu rahvusvahelise katku kõrvaldamiseks.

K.A.

Los Angeleses tähistati rahvusliku kodu aastapäeva

Ühing Eesti Maja Los Angeleses tähistas oma 30. aastapäeva rahvarohkelt 28. septembril oma kodus. Publiku hulgas oli rohkesti näha vanema generatsiooni esindajaid, kes ju olid Eesti Maja asutajad ning andsid oma raskesti teenitud raha maja mahamaksuks. Peo pidulikkust tõstis peakonsul Ernst Jaaksoni sõnavõtt.

Koosviibimine algas kokteiltunniga Kungla saalis, kus noored pakkusid suupisteid. Siirdudes suurde saali laudadesse luges tervitused ette Mati Laan ning palvuse pidas õpetaja Rein Neggo.

Avasõnas Ühing Eesti Maja esimees Valdur Kaskla tuletas meelde avamisõhtut 30 aastat tagasi, 25. juunil 1955. Tol õhtul algas aktus kell 7 õhtul ja balli alguseks oli kell 10 õhtul, piletihinnaks aga oli üks dollar. Avapalvuse pidasid praost Aleksander Hinno ja preester Sergi Samon.

30-e aasta jooksul on Eesti Majal olnud 13 esimeest ja Ühendriikides 7 presidenti.

Maja sai võlavabaks 23. detsembril 1962, mil asutajaliikmeid oli 217, kuna selle päevaga lõpetati asutajate nimekiri. Eesti Majas on palju olnud ümberehitamisi. Eesti Maja suurmeistriks on olnud Heino Virro, keda tänati suure aplausiga.

Peale „Vanemuise" kandlegrupi esinemist järgnes peakonsul Ernst Jaaksoni kõne. Ta ütles, et ta on olnud Eesti Konsulaadi teenistuses 66 aastat; tegelikult on ka californlane, kuna tema töökoht oli alguses Ühendriikides Eesti Konsulaadis San Franciscos. Peakonsul Jaakson jätkas, et tal on heameel koosolijaid isiklikult tervitada. Tema siiatuleku oli põhjustanud aukonsuli ametikoha küsimus, milline koht vajab täitmist. See küsimus nõuab palju kaalumist. Kui isik on otsustatud, siis tuleb see esitada USA väliministeeriumi sekretärile ja sekretär teatab kui isik on vastu võetud. Läänerannik on alati andnud oma täispanuse. Kõik eestlased peavad töötama ühiselt Eestile iseseisvuse saavutamiseks. Balti noored on hakanud organiseeruma, nagu tehti Vabadusristlemise ajal, mis avaldab suurt tähelepanu. See annab ka julgust eesti rahvale. Venelased proovivad rääkida Helsingi lepingutest kui piiride kindlaks määramisest Euroopas, kuid see pole õige. Niisuguste avalduste puhul tuleb õiendused saata ajakirjandusele ja ametkondadele. Tuleb koordineerida ning töötada koos ka lätlaste ja leedulastega. Kandke seda tööd edasi, lõpetas peakonsul Jaakson.

Seejärel austati Eesti Maja tublisid töömehi ja naisi. Tervitusi ütlesid organisatsioonide esimehed ja esinaised.

Salme Tiidebergi juhtimisel valmistas Hilton hotelli kokk Rosie maitsva lõunasöögi. Lauad olid kaunistatud rukkilillede ja karikakardega.

Salme Tiideberg, kes on aastaid toetanud Eesti Maja tegevust annetas ka seekord Eesti Majale toidu, lilled ja orkestri tasu. Teda tänati rooside ja suure aplausiga.

V. P.

Euroopa Põllumajandusliidu konverents Luzernis

Käesoleva aasta Euroopa Põllumajandusliidu (CEA) konverents toimus Shveitsis, Luzernis 7.—11. oktoobrini. Vabade Eestlaste Põllumajandusliitu esindasid seal Tõnis Kint, Helmut Talts ja Ruth Talts. Konverentsist osavõtjaile anti ka pakend Balti küsimusi käsitlevat materjali, nende hulgas Balti Tribunali lõppresolutsioon Kopenhaagenist, ülevaated Vabadusristlemisest, memorandumeid ja muud taolist selgituskirjandust Balti riikide kohta.

Peakonsul Ernst Jaakson Los Angeleses

Peakonsul Ernst Jaakson viibis Los Angeleses uue aukonsuli valimise küsimuses, võttes osa ka Ühing Eesti Maja 30. aastapäeva peost Los Angelese E.M. Peakonsul Jaakson saabus Los Angelesse 25. septembril, võttes kontakti kohalikkude kaasmaalaste ja organisatsioonide esindajatega, et saada järglast hiljuti surnud aukonsul Ernst Lauri asemele. Organisatsioonide esindajad olid juba mitmeid nädalaid koosolekuid pidanud, et leida sobivaid kandidaate. Peakonsul Jaaksoni kohale jõudes anti koosolekute protokollid üle, samuti kandidaatide elulood. Peakonsul Jaaksonil oli ka võimalus eesti kodudes viibida ning arutada aukonsuli koha kõrval muid akuutseid eesti küsimusi. Pärast ligi nädal kestnud arupidamisi kohtusid organisatsioonide esindajad pühapäeval, 29. septembril Eesti Majas peakonsul Jaaksoniga. Kuna peakonsul hiljuti tähistas oma juubelisünnipäeva, siis lauldi juubilarile „Ta elagu" ning tõsteti vahuveini klaase. Järgnes ühine pildistamine Los Angelese Eesti Maja ees, misjärel peakonsul saadeti oma puhkusereisile. Olles Los Angeleses peakonsul Jaakson võttis osa ka konsulaarkorpuse lõunasöögist.

V. P.

Ontario peaminister tutvus etnilise meediaga

Möödunud neljapäeva õhtul toimus Ontario parlamendihoones Ontario peaministri David Petersoni vastuvõtt etnilisele meediale ja etniliste ühiskondade esindajaile. Kokkutulek oli mõeldud vastastikuseks tutvumiseks ilma pikema kõneta. Kokkusaamisel olid veel mitmekultuuri minister Lily Munro, portfellita minister mitmekultuuri alal Tony Ruprecht, prokurör Ian Scott, revenüüminister Robert Nixon, haridusminister Sean Conway jt.

Minister Lily Munro tutvustas lühidalt peaminister D. Petersoni, misjärel peaminister avaldas headmeelt, et tal ja ta valitsuse ministreil on võimalus mitteaemtlikuks vestluseks.

Ta tunnustas ajalehtede osa tähtsust meie süsteemis, kes mitmel puhul on ainsaks informatsioonallikaks suurele hulgale ontariolasile. Mitmekultuurilisus jääb Ontario elusüsteemis püsima ja valitsus tahab aidata täita neid vajadusi, mis ajakirjandusel võiks tekkida. Kokkusaamisi soovivat ta veel tulevikuski etnilise meediaga jätkata.

Kommentaarid

Inglismaal on alati valitsenud arvamine, et politsenike julgeolek on kõige paremini kindlustatud kui nad ei kanna relva ja katsuvad nii-ütelda „palja käega" kurjategijate vastu võidelda. Kuni seni ajani töötas see süsteem enam-vähem rahuldavalt, kuid viimased mustade rahutused Londonis ja teistes linnades kipuvad senist teooriat kummutama ning Inglismaal on akuutselt päevakorrale kerkinud kõigi politseinike relvastamine käsirelvadega.

Politsei senises „palja-käe" kaitsepoliitikas tekkis tunduv pööre ja kriisimeeleolu, kui äsja Londonis toimunud mustade rahutuste kestel löögimehed hakkasid korravalvureid käsirelvadest tulistama ja üks politseinikest pussitati surnuks. See oli esmakordseks juhtumiks, kus politseinikke rünnati Inglismaa pinnal (Põhja-Iirimaal on teistsugune olukord) relvastatud.... bandiitide poolt. Suur-Londoni politseiülem tegi pärast seda televisioonisaates teatavaks, et politseinikud varustatakse tulevikus laskerelvadega ja plastist kuulidega, millel on see omadus, et nad löövad kuuliga tabatud inimese ajutiselt oimetuks, kuigi on esinenud ka juhtumeid, kus ohvrid saavad kuulidest vigastada, üksikjuhtudel isegi surmavalt haavata.

Kuid nüüd algas äge protestitorm. Londoni eeslinnas Tottenhamis protesteeris tööerakonna kontrolli all olev linnanõukogu vihaselt politsevõimude kavatsuse vastu, lubades kinni külmutada politseiaparatuuri ülevalpidamiseks ettenähtud summad ning hukkamõisvaid sõnu sadas ka tsiviilõigusте kaitsjate ridadest. Eriti juhiti tähelepanu kahele vahejuhtumile, kus relvadega varustatud politsei eriüksused olid tulistanud eksikombel kahte süütut inimest.

Kui Inglismaal praegu räägitakse kõigi politseinike varustamisest laskerelvadega, siis seni oli õigus ainult ühel kümnest politseinikust kanda revolvrit. Alaliselt kannavad relvi ainult tähtsate isikute ihukaitsjad, kuid teistele jagatakse relvad välja ainult tarviduse korral erijuhtudel ning pärast vahejuhtumi likvideerimist peavad politseinikud relvad taas ära andma. Kuivõrd vähe on Briti politseinikud opereerinud laskerelvadega selgub juba sellest, et 1984. aasta jooksul kasutasid Inglismaa 119.-103 politseinikku revolvreid kuuel korral ja tulistasid välja ainult 17 lasku.

Kuritegevuse eksperdid Inglismaal pidasid kuni seni ajani kinni teooriast, et politseinik täidab kõige paremini oma kohuseid, kui ta läheb kurjategijale vastu relvastumatult ja katsub teda oma rahulikkuse, külmaverelisuse ja asjalikkusega alistumisele sundida. Seda seisukohta pooldab ka praegu veel mõjuvõimas ajakiri „Economist", kes peab vajalikuks teravalt kritiseerida politseinike relvastamist.

Inglismaal nähtavasti ei taibata veel, et ajad on muutunud ning et relvastamata politseiniku koht on varsti muuseumis või ajaloo kolikambris. Tohutu linnastumisprotsess ja igast ilmakaarest peaaegu kontrollimatult Inglismaale saabunud immigrandid on toonud suure muudatuse ühiskonnas ja valitsus ning politseivõimud peavad sellega arvestama, kui nad tahavad tulevikus vältida politseinike nugadega surnuks hakkimist. Või tuleks relvastamata politseinike kohustused peale panna Tottenhami linnanõukogu liikmetele ja teistele politseinike relvastamise vastu võitlejatele, saates nad palja-käsi relvastatud bandiitide vastu korda pidama ja neid arreteerima?

☆

Tallinnas kirjutab Juhan Mets partei ajalehele „Rahva Häälele" lugejakirja, milles muu hulgas mainitakse:

„Aiamajade ja muude hoonete ehitamisel, ka aiamaa harimisel on igapäevatoimetustes tööriistad hädatarvilikud. Enamiku neist saab ka poest. Kui mitte täna, siis homme või ülehomme. Ometi on hulk selliseidki mida poest ära küsi . . ."

Lugedes üles terve rea esemeid, mis on igapäevases elus hädavajalikud, kuid mida osta ei saa, lõpetab kirja kirjutaja oma loo järgmiselt:

(Järg lk 3)

ommentaarid

glismaal on alati valitsenud ar-
ne, et politsenike julgeolek on
paremini kindlustatud kui
ei kanna relva ja katsuvad
telda „palja käega" kurjategi-
vastu võidelda. Kuni seni aja-
õtas see süsteem enam-vähem
ldavalt, kuid viimased musta-
ahutused Londonis ja teistes
des kipuvad senist teooriat
nutama ning Inglismaal on
tselt päevakorrale kerkinud
politseinike relvastamine kä-
adega.

litsei senises „palja-käe" kait-
iitikas tekkis tunduv pööre ja
meeleolu, kui äsja Londonis
nud mustade rahutuste kestel
mehed hakkasid korravalvu-
käsirelvadest tulistama ja üks
einikest pussitati surnuks. See
makordseks juhtumiks, kus
einikke rünnati Inglismaa pin-
Põhja-Iirimaal on teistsugune
rd) relvastatud bandiitide
. Suur-Londoni politseiüle
pärast seda televisioonisaates
aks, et politseinikud varusta-
tulevikus laskerelvadega ja
st kuulidega, millel on see
us, et nad löövad kuuliga ta-
inimese ajutiselt oimetuks,
on esinenud ka juhtumeid,
hvrid saavad kuulidest vigas-
üksikjuhtudel isegi surma-
aavata.

id nüüd algas äge protesti-
Londoni eeslinnas Totten-
protesteeris tööerakonna
olli all olev linnanõukogu vi-
politsevõimude kavatsuse
lubades kinni külmutada po-
paratuuri ülevalpidamiseks
htud summad ning hukka-
aid sõnu sadas ka tsiviilõigus-
tsjate ridadest. Eriti juhiti tä-
anu kahele vahejuhtumile,
elvadega varustatud politsei
used olid tulistanud eksikom-
ahte süütut inimest.

Inglismaal praegu räägitak-
igi politseinike varustamisest
elvadega, siis seni oli õigus
ühel kümnest politseinikust
revolvrit. Alaliselt kanna-
elvi ainult tähtsate isikute ihu-
ad, kuid teistele jagatakse
välja ainult tarviduse kor-
rijuhtudel ning pärast vahe-
mi likvideerimist peavad po-
ikud relvad taas ära andma.
rd vähe on Briti politseini-
opereerinud laskerelvadega
juba sellest, et 1984. aasta
l kasutasid Inglismaa 119.-
olitseinikku revolvreid kuuel
ja tulistasid välja ainult 17

ritegevuse eksperdid Inglis-
pidasid kuni seni ajani kinni
ast, et politseinik täidab kõi-
remini oma kohuseid, kui ta
kurjategijale vastu relvastu-
t ja katsub teda oma rahulik-
külmaverelisuse ja asjalikku-
iistumisele sundida. Seda sei-
ta pooldab ka praegu veel
võimas ajakiri „Economist",
eab vajalikuks teravalt kriti-
a politseinike relvastamist.

lismaal nähtavasti ei taibata
t ajad on muutunud ning et
tamata politseiniku koht on
muuseumis või ajaloo koli-
ris. Tohutu linnastumisprot-
a igast ilmakaarest peaaegu
ollimatult Inglismaale saabu-
mmigrandid on toonud suure
atuse ühiskonnas ja valitsus
olitseivõimud peavad sellega
ama, kui nad tahavad tulevi-
vältida politseinike nugadega
ks hakkimist. Või tuleks rel-
nata politseinike kohustused
panna Tottenhami linnanõu-
ikmetele ja teistele politsei-
elvastamise vastu võitlejate-
ates nad palja-käsi relvasta-
andiitide vastu korda pidama
id arreteerima?

★

linnas kirjutab Juhan Mets
ajalehele „Rahva Häälele"
kirja, milles muu hulgas mai-
se:

iamajade ja muude hoonete
nisel, ka aiamaa harimisel on
evatoimetustes tööriistad hä-
vilikud. Enamiku neist saab
est. Kui mitte täna, siis hom-
õi ülehomme. Ometi on hulk
idki mida poest ära küsi . . ."
gedes üles terve rea esemeid,
on igapäevases elus hädavaja-
, kuid mida osta ei saa, lõpe-
irja kirjutaja oma loo järgmi-

(Järg lk 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

26. ja 27. okt.
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

2. ja 3 nov.
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

Kotkajärve pidu

Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi sügispidu on pühendatud Kotkajärvele. Sellest ka meelitusnimi „Kotkajärve ball", kuigi see pidu ei nõua formaalset balliriietust. Samal ajal astub sügis pikkade sammudega Kotkajärvele.

Kollased, ruuged, punased, pruunid ja vahetoonides vahtralehed katavad seal maad nagu kirev vaip. Vihm lööb need kinni, aga värvide poolest on need eraldatavad. Vahtralehed — kui need on maas — on nagu inimkäte jäljed: käelaba keskel ja sõrmed harali. Nagu oleks tuhanded inimesed patsutanud ja slitanud maad, ikka jälle uuesti ja uuesti. Jätnud maha miljonite käte jäljemärgid.

Need vahtralehe käejäljendid on omamoodi sümboolsed, sest nendest meie Kotkajärve koosnebki. Kotkajärve koosneb miljonitest käejälgedest, mida eestlased — noortesõbrad sinna on „kirjutanud" paljudel külaskäikudel ja talgupäevadel. Miljonid? — aga muidugi! — keegi pole neid jälgi lugenud, kuid mõnigi mees või naine üksinda on sinna jätnud tuhandeid jälgi.

Käejälgi ei kirjutata mitte ainult labida ja kirvega. Neid kirjutatakse ka pea silitamisega, kirjutatakse koguni supikulbiga. Käejälg jääb ka igast lahke käega antud sendist ja dollarist, kui need tulevad Kotkajärve heaks. Ka need jäljed, mida pidulised teevad laupäeval „Kotkajärve ballil" piletite lunastamisega ja iga kulutatud dollariga, on uued käejäljed Kotkajärvele.

Meie ei saa igale jäljele nime juurde kirjutada, et selle tegi see-ja-see. Aga nendel on siiski ühine nimetaja — need on eestlaste, eesti noortesõprade jäljed. Mida rohkem neid teeme, seda ilusam ja värviküllasem on Kotkajärve. Nõnda siis — kohtamiseni laupäeva õhtul Eesti Majas „Kotkajärve ballil"!

Heino Jõe

Kommentaarid

(Algus lk 2)

„Poest ei tasu küsida ka kastekannu, väikest käsikõblast, noortele mõeldud labidat ja metallist lumelabidat, saeviili. Neid ei ole. Ka sellist prügikühvlit, täpsemalt tuhakühvlit, mis pliidi tuhauksest sisse mahuks, poelettidel ei näe . . . Kõige kurvem on, et seda loetelu võiks jatkata."

„Rahva Hääle" toimetus oma kommentaarides esitatud kirjale märgib, et eeltoodud tarbeesemed pole sellised, mis nõuavad tegijalt oskust ja vaeva. Puudub ainult pealehakkamine, soov ostjate vajadusi rahuldada. Kes peaks aga selle eest hea seisma? küsib leht suutmata varjata tagasihoidlikku kriitikat.

Jah — kes peaks selle eest hea seisma — küsime ka meie. Kindlasti N. Liidu kommunistlik partei ja selle uus juht Mihhail Gorbatshov, kes on kommunistliku süsteemi vangistuses sama õnnetus olukorras nagu tema eelkäijad Josif Stalin, Nikita Hrushtshov, Leonid Brezhnev, Juri Andropov ja Konstantin Tshernenko. Need mehed ei suutnud vene rahvale teatavasti prügikühvleid ja lumelabidaid 67 aasta jooksul anda. Võib-olla peaks Gorbatshov endale selle küsimuse lahendamiseks appi kutsuma Karl Marxi vaimu. Kuid veelgi paremaks lahenduseks oleks kui KGB agendid varastaksid läänemaailma vabrikutest lumelabidate, katsekannude ja pürgikühvlite plaanid ja hakkasid nende järele neid „keerulisi" tarbeesemeid mõne ettevõtliku mehe privaattöästuses vormima.

AMI

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

KATUSETÖÖD
uued ja parandamine.
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

Piiskop õnnistas kandidaat Helmut Rüdmiku 29. septembril Lakewoodi kirikus USA I praostkonna diakonõpetajaks. Pildil õnnistamisest osa võtnud vaimulikud, vasakult assessor-praost R. Reinaru, piiskop K. Raudsepp, diakonõpetaja H. Rüdmik ja abipraost V. Kangro.

Foto: Harold Karu

Helmut Rüdmik luteri kiriku pastoriks

Tuntud raadiojutlustaja ja õppereiside korraldaja Pühale Maale, Helmut Rüdmik, ordineeriti Lakewoodi eesti kog. kirikus 29. sept. s.a. diakonõpetaja ametisse. Ta oli varem nelipühi koguduse jutlustaja, kuid põlvneb Tallinnast luteriusulisest perekonnast. Ta ristiti ja leeritati Tallinnas luteri usu kirikus ja soovis nüüd pöörduda Jumala poolt kutsutud vaimulikuna tagasi oma vanemate kirikusse. Selle sihiga ta õppis 3 aastat Eesti Ev. Lut. Kiriku Usuteaduslikus Instituudis prof. dr. A. Võõbuse ja piiskopi juhatusel. Ta sooritas kõik eksamid väga hästi, kirjutas rea kursuse töid ja hillgava lõputöö ning lõpetas eelmisel suvel Instituudi kiitusega — cum laude. On olnud 1985. aasta algusest peale Lakewoodi eesti kog. õpetaja ass.-praost R. Reinaru juures prooviaastal ja sooritanud Konsistooriumi eksamid ja prooviaasta väga hea hinnanguga. USA I praostkonna Nõukogu valis ta eelmisel suvel praostkonna vikaarõpetajaks ja nii kinnitas Konsistoorium ta sellesse ametisse ja otsustas teda ordineerida.

Selleks päevaks valiti 29. september, kuna neil päevil peeti Lakewoodis praostkonna suvepäeva, kus kõnelesid piiskop K. Raudsepp pietismi liikumisest, abipraost V. Kangro tulipunktidest piiblis ja kand. H. Rüdmik palvest. Kõik ettekanded leidsid tähelepaneliku kuulajaskonna ja teenisid isegi kiitust

Kuna eelmisel päeval oli tornaado lõhkudes ja purustades jõudnud Floridast juba New Yorgi maile, siis olid mitmed sõitmised takistatud, kuna rida lennukeid ei tõusnud üldse õhku. Torm oli ka Lakewoodi sakutanud ja puid purustanud, kuid eesti pastori õnnistamise hommikul paistis mahe päike. Pastorid, saadikud ja rohkelt inimesi ruttas kirikusse, kus esmakordselt toimus pühalik ordinatsioonitalitus, mida toimetas piiskop K. Raudsepp, assessor praost R. Reinaru ja abipraost V. Kangro assisteerimisel. Läbi tormi jõudis ka kandidaat kohale ja kõik olid rõõmsad. Assessor prof. dr. A. Võõbus ei saanud selles talituses osaleda, mida ta väga soovis, kuna uurimisreis Damaskusesse oli käsil. Teda asendas abipraost V. Kangro. Lakewoodis viibisid veel õp. E. Kuusler ja Instituudi veteran E. Järvet.

Kes on Helmut Rüdmik? Ta sündis Tallinnas 8. aprillil 1923 — seega 62 aastat vana. Lõpetas Tallinna Kommertsgümnaasiumi ja sõjakooli noorem-leitnandi kraadiga. Sirgus meheks sõjatandril, võideldes Narva pataljoni ridades tanki ja miinipildujate rühma ülemana. Sai haavata, kuid paranes. Mainigem siinjuures lugupidamisega, et pataljon „Narva" algas sõjateed 1400 mehega ja neist on järel umbes 20.

H. Rüdmik abiellus Saksamaal Endla Türk'iga ja neil on 4 poega, kõik ülikooliharidusega, kelledest üks elas liigutatult kaasa isa ordinatsiooni pühaliku sündmuse. Sõjamees Rüdmik sai Jumala kutse tulla Tema Riigi tööle 1953. aastal ja sellest peale ta on teeninud Jumala juhtimisel oma rahvast. Isegi Türgis asuvaid eestlasi ja neid sealt aidanud välja. Mainigem, et Narva pataljoni ülem kapten Puusepp ka õppis pärast sõda ja sai õetajaks. Ta suri Portland, Oregonis, eesti koguduses.

Ordinatsiooni- jumalateenistuseks kogunes Lakewoodi kirik inimesi täis. Piiskop pidas õnnistamise kõne Joh. ev. 6:37 sõnaga, kus Jeesus julgustab ja kinnitab omi jüngreid.

Jutlustas ordinand heast karjasest, kes on Jeesus Kristus. Ta tegi seda väga hästi, selge sõna ja huvitavate näidetega. Ta jutlus köitis ja leidis avatud südametes vastuvõtmist. Uuele pastorile öeldi palju tervitusi suuliselt ja kirja teel. Tervitasid jumalasõnaga ta oma abikaasa, kes ka õpib Usuteaduse Instituudis ja ta poeg Toomas, Torontost. Viibiti koos pidulikus lõunalauas kutsutud külalistega ja kõigile jäi armas teadmine, et Eesti Kirik on saanud juurde andeka ja elujõulise õpetaja. Olgu õnnistatud vilunud ja andeka uue õpetaja töö meie kogudustes. Issand andku seda.

Karl Raudsepp.

Gaid- ja skautmalevate orienteerumispäev

2. nov. 1985 Wilket Creek ja Sunnybrook pargis, Toronto.
KOGUNEMINE: Pargi lääneosas, ratsutamiskooli kõrval parkimisplatsil
REGISTREERIMINE: kell 10.00—10.30
START: kell 11.00 — või varem, kui registreerimine võimaldab
Lõpp: kell 13.00
Auhindade väljaandmine kohapeal kell 12.45
Toitlustus: soojad vorstid, saiad, mahl
Riietus: ilmastikule vastavalt
Kaasa võtta: kompass(kui omad ja oskad kasutada), pliiats (soovitav punane)
Osavõtu maks: $2.00
Osa võtavad: hellakesed, hundud, skaudid, gaidid, vanemgaidid ja vanemskaudid.
Vanemad on teretulnud orienteerumist jälgima.
Pargis on head parkimisvõimalused.

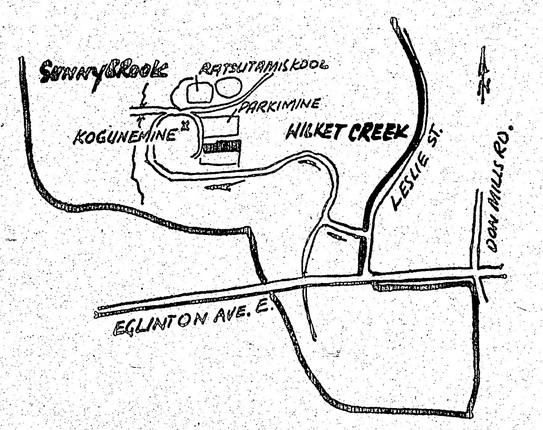

Toronto Eesti Ühispank
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6
Ühenduses on jõud!

TÄHELEPANU!
PANK ON AVATUD TEISIPÄEVA ÕHTUTI
esmaspäeva õhtu asemel
ALATES 15. OKTOOBRIST
Informatsiooniks helistada:
465-4659

TORONTO LINN
PÜHAPÄEVAL, 27. OKTOOBRIL 1985
ÜLEMINEK STANDARD KELLAAJALE
Linnanõukogu avaldas proklamatsiooni, mille kohaselt kodanikelt nõuti suvise kellaaja rakendamist 28. aprillist kuni 27. oktoobrini 1985. Kodanikelt nõutakse nüüd, et nad lükkaksid oma kellad ja uurid ühe tunni võrra tagasi.
KELL 2 ÖÖSEL 27. OKTOOBRIL
Arthur C. Eggleton
Linnapea

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

	Kanadas:	USA-s:
I klassi postiga (kiripostiga):		
aastas	$59.— + $42.—	$47.—
poolaastas	$32.— + $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.— + $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—
Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
USA aadressidele „ZIP CODE"
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3
Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... sinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

TIIDREK NIIT'u

sündinud Saaremaal
surnud Saaremaal

mälestavad kurbuses
ABIKAASA
TÜTAR perekonnaga
POJAD perekondadega

OLGU KERGE SINULE KODUMAA MULD

ARMAST SUGULAST

AUGUST RATNIK'ku

mälestavad kurbuses
LYDIA RATNIK
LYDIA TUULIT

Mälestame armast sõpra

ELLI MEDZINS'i

SILVI
JAAN
ELISABETH
ANETTE
GERTA
LEONIDA
SIIDA
VASSILI

Avaldame südamlikku kaastunnet ....
Kaleva Kondomiiniumi kaasosaniku
MEENI KASELE abikaasaga tema isa

IVAN KASE

surma puhul

Avaldame sügavat kaastunnet Meenile abikaasaga ja Ennule abikaasaga nende isa

IVAN KASE

surma puhul

MEIDA ja BERNHARD MIHKLEPP
LINDA RISTMÄGI

Lugupeetud ja armast klubi liiget

JAAN HION'it

mälestab leinas
Eesti Pensionäride Klubi Torontos

Head kauaaegset sõpra

IVAN KASK'e

mälestab kurbuses
perekond KOOR

EDGAR ERILANE

Sind mälestavad leinas
LYDIA ja HENNO JÕGEVA

Armast

IVAN KASK'e

mälestavad
MADIS PEEKER
E. TIGANE perega

Vaikselt läinus meie armas sugulane

PEETER KOSKEL

28. septembril 1985 Upsalas

leinavad
onutütar EVI JAAGUSTE
MARTIN JÕGI perekonnaga
MIKK JÕGI

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N6
Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöö kinkideks: ehted, merevaik, nahatööd, pronkserdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

KIRIKUD

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Pühap., 27. okt. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS ainel „USK ja ELU".

Kolmap., 30. okt. kell 7.30 õ. piibli-palvetund ainel: Issanda ülempreestri palve.

Pühap., 3. nov. kell 11 homm JUMALATEENISTUS Issanda lauaga.

Kolmap., 6. nov. kell 7.30 õ. piibli-palvetund ainel: Issanda ülempreestri palve.

Eelteade: Vabakoguduse 36. aastapäeva JUMALATEENISTUS pühapäeval 17. nov. kell 11 homm.

Leinateateid

Minneapolis suri 6. juulil Heinrich Liiva, sündinud 27. aug. 1910 Virumaal.

Lahkunud sõpra kodusaarelt

IVAN KASK'e

mälestab
perekond REIART

Sügav kaastunne Meeni Kasele ja abikaasale tema kalli isa

IVAN'i

kaotuse puhul
MANIVALD MEIUSI perekonnaga

Puhka rahus kaugel kodusaarest!

SÜDAMLIK TÄNU KÕIGILE, KES MEIE VENNA, SUGULASE JA SÕBRA

RUDOLF REIN LEICHTER'i

matusetalitusest ja ärasaatmisest osa võtsid ning seda rohkete lilledega kaunistasid. Eriti täname õp. A. Tauli ja organist dr. Roman Toid kauni leinateenistuse eest.

Õde, vend ja sugulased Eestis
Hooldajad Torontos

Jäneda põllutöökeskkooli suvepäev Rootsis

Jäneda Põllutöökeskkooli endiste õpilaste kokkutulek Rootsis toimus 17.—18. augustil eestlaste Veskijärvel Sörmlandis. Suvepäeva esimene osa võis ilusa ilma tõttu toimuda väljas haljal murul. Suvepäeva avas kõige vanem kohalolev vilistlane, end. Riigivolikogu liige Mihkel Jüris (8. lend). Leinaseisakuga mälestati manalasse varisenud kaasvilistlasi Eino Joandit (surn. 23. 3. 1985) ja Feliks Kellot (surn. 15. 8. 1985).

Pikema sõnavõtuga esines Saksamaalt kohale tulnud jänedapoiss Juku Pent (16. lend), kes jutustas elust Saksamaal üldse kui ka oma tegevusest.

Tema teada Saksamaal teisi Jäneda poisse ei ole, kes sõja ajal sinna sattusid, on kõik mujale siirdunud, peamiselt USA-sse ja Kanadasse.

Eestlasi on Lääne-Saksamaal 2000 ümber, neist on organiseerunud „Eesti Ühiskonda Saksamaal" 700 ümber. Organisatsiooniline tegevus on jäänud tagasihoidlikuks, ainult skautlus näitab veel aktiivsust.

Siiski tahab Saksamaa eestlaskond korraldada tuleval suvel laulupeo Heidelbergis, kuhu ka Rootsi eestlased on oodatud.

Kõneleja kutsus kõiki jänedapoisse selleks puhuks Saksamaale.

USA-st ja Kanadast oli saabunud kümmekond kirjalikku tervitust, need kandis ette Arnold Pilv (20. lend). Üks nendest oli ühelt endiselt jänedatüdrukult (Lydia Põlenik, 8. lend), üks endiselt õpetajalt (aiandusteadlane Aleksander Haavaniit).

Avamisele järgnes kehakinnitus kohvilauas võileibadega. Ülejäänud osa päevast kasutati ümbrusega tutvumiseks, suvitamiseks ja saunas käimiseks.

Õhtusöögiks oli Maimu Leesi „jäneda-daamide" abiga katnud rikkaliku pidulaua. Muude juttude kõrval võeti söögilauas üles ka järgmise kokkutuleku aja ja koha küsimus.

Leiti, et järgmine kokkutulek on sobiv korraldada tuleval suvel Saksamaal ühenduses eestlaste laulupeoga, mis toimub juulikuus Heidelbergis.

Kohapealseks korraldajaks seal paluti Juku Penti, kes andis selleks ka oma nõusoleku. Tema ettepanek oli korraldada kokkutulek tema elukoha läheduses Stuttgardis, mis asub ca 100 km Heidelbergist, millega on hea rongiühendus. Ka on Stuttgardi ümbruses võimalik leida soodsaid ööbimisvõimalusi ka laulupeo ajaks.

Kokkutulek võiks aset leida vahetult laulupeo järel. Kõik üksikasjad selguvad hiljem, kuid juba nüüd on kõigil vaja aeg — juulikuu 1986 — reserveerida Saksamaale sõiduks- laulupeoks- kooli kokkutulekuks. Rootsipoolseks sidepidajaks Juku Pentiga Saksamaal, samuti ka teistel maadel asuvate koolikaaslastega, valiti Arnold Pilv, aadress: Kungsgatan 36 B, 632 21 Eskilstuna, tel. 016/13 56-89. Temalt saab jooksvat informatsiooni kokkutulekusse puutuvates küsimustes.

Jänedapoiste kokkutuleku korraldaja tuleval aastal Saksamaal on kaasvilistlane Juku Pent, aadress: Am Schönblick 25, D-7250 Leonberg-Silberberg, WEST GERMANY. Telef. 07152/51745.

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201

Omanik LINDA SEPP

AARDVARK FLORIST LTD

Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine.

Soome meeslauljate päev Torontos

Soome Meeslauljate poolt korraldatakse XI meeskooripäevad Torontos, Torontos Mieslaulajien 30. aastapäeva juubelikonsterdina 2. nov. Ryerson Teatris sellele järgneva juubelipeoga ja õhtusöögiga Eesti Majas. Soome ühendkoori kõrval esineb soolokoorina T. E. Meeskoor ja ühineb ka üldkooriga, tõstes lauljate üldarvu ca 200-le.

Eestlased on kaasas jälle märtsikuul, kui lauljate arvu loodetakse tõusvat paarisajale esitamaks J. Sibeliuse „Kullervo" sümfoonia Roy Thomson hallis.

Meeskooripäevade üheks osaks on laulukoori juhtide seminar, kus Sakari Hilden ja dr. Roman Toi annavad juhiseid koori juhtimise alal, osavõtjaiks on kutsutud kõik asjast huvitatud.

EKKT XXX aastanäitusest osavõtjaid. Vasakult esimene Helve Massakas, kelle portree oli üks väljapanekuist, neljas Läti konsul E. Upenieks, pr. Upenieks, minister Tony Ruprecht, edasi Jüri Punno, pr. Punno ja paremal Helen Peterson.

Foto: Vaba Eestlane

EKKT xxx juubelinäitus avati

Eesti Kunstnike Koondis Torontos XXX juubelinäitus avati Toronto Raamatukogu (789 Yonge St.) kunstigaleriis, kus avaõhtul oli tihedasti külalisi, nende hulgas kanadalasi, etniliste ajalehtede esindajaid ja Toronto eesti kunstnikke.

Näituse avasõnas Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo ütles, et see organisatsioon on andnud suure panuse Kanada kultuurile, andes aastakümnete jooksul kujutavkunstilist loomingut. Mõned loojaist on lahkunud, kuid võime öelda, et see grupp on palju andnud eesti kunstiühiskonnale. Seda on aastaid juhtinud Vommide perekond. Ta tutvustas järgmist kõnelejat näituse aupatrooni ja eestlaste sõpra Ontario mitmekultuuri ja kodakondsuse ministrit Tony Ruprechti.

T. Ruprecht ütles, et eesti ühiskond võib olla uhke selle organisatsiooni tulemusile. See on olnud väga produktiivne. Ta ütles, et keegi ei tea paremini kui tema kunstnike tööd, mida valitsus pole alati tunnustanud. Uus valitsus läheneb teisti mitmekultuursusele, mis teeb sellised ühiskonnad õnnelikumaks.

Ta ütles, et ta ei saa lubada miljoneid dollareid, kuid me töötame kõrvuti ja ta tahab näha, et iga grupp saaks midagi.

Tuleb valitsust teha teadlikumaks, ehk on Ontario Art Council'i kaudu võimalik selliseid gruppe toetada.

Lõpuks ütles ta, et tema lubadus on luua struktuuri, mis annab tuge sellistele ühiskondadele. Ta ütles, et ta on teadlik kuidas kunstnikud võitlevad kogu aeg oma olemasolu eest. Eesti soost kunstnikud, kes kokku jäänud võivad olla uhked iseenestele ja kanadalased võivad tunda uhkust eestlaste saavutuste üle.

Järgnevalt Mai Järve meenutas asjaolu, et tänasel eesti kunsti suurpäeval puudub teiste hulgas koondise president Benita Vomm, kes on haiglas toibumas põlveoperatsioonist.

Koondise presidendi Benita Vommi osast organisatsiooni elus rääkis S. Veidenbaum,

mis järel Ants Vomm tuletas veel kord ema osa meelde ja andis õele üle emale saadetavad roosid.

Näitusel on 17-lt kunstnikult kokku 67 erilaadis ja tehnikas tööd. (Vaatleme näitust ühes meie ajalehe järgmises numbris).

Soome president Moskva külaskäigul

Nüüd kui kõik riigimehed vaatavad Moskva poole, külastas seda isiklikult Soome president Mauno Koivisto. President oli koos abikaasaga N. Liidus ebaametlikul riigikülaskäigul, kuhu liitus ka puhkusereis Bakuusse, mis asub Kaspiamere lõunarannikul. Koivisto ja Gorbatshov rääkisid välispoliitikast, Koivistot huvitas soome lehtede teade selle üle, et Gorbatshovil oleks koos oma pooldajatega mingisuguseid uuendusi Soome osas, kuid Gorbatshovil polnud palju uudiseid.

Kokkupuutes tuli esile Gorbatshovi siseriigi poliitika — kandikul pakuti söögi juurde ainult veini tavakohase shampanja ja konjaki asemel.

N. Liidu plaanikomitee esimees asendati

MOSKVA — Nikolai Balbakov, 74 aastat vana, kes oli N. Liidu riikliku plaanikomitee ülem viimased 20 aastat vabastati oma kohalt. Tema asendajaks nimetati 56-aastane Nikolai Talzin, kes on olnud N. Liidu peaesindajaks Comecon'is, kommunistliku bloki riikide kaubandusorganisatsioonis aastast 1981.

EKN'u tulevikusihte arutlemas

Kahepäevane sümpoosion selgitas võimalusi aktiivsemaks tööks

EKN Informatsioon — Eestlaste Keskнõukogu Kanadas korraldas Gananoque'is, Ontarios intensiivse kahepäevalise sümpoosioni, kus arutati EKN'u tuleviku suunasid. Koosolekule olid kutsutud kõik EKN endise koosseisu liikmed ja XII koosseisu kandideerivad. Märkimisväärne on, et mõned kandidaadid, kes said teada valimiste tulemusist, et nad ei olnud liikmeteks valitud, tulid kohale.

Sümpoosion algas reede, 18. okt. õhtul ühise õhtusöögiga, millele järgnes EKN esimhe Laas Leivati avakõne. Kohal olid ligi 30 isikut. Avamise järel näidati Rootsis, Saksamaal ja Soomes valmistatud dokumentaalfilme Balti Tribunalist ja Vabadusristlemisest; Soomes valmistatud filmiosa oli see, mida nähti Eestis Soome TV kaudu.

Laupäeva hommikul L. Leivat kandis ette Harald Tederi poolt koostatud ülevaate EKN möödunud aasta tegevusest. Seda täiendas Enn Salurand.

Järgnes diskussioon ja EKN tegevuse analüüs, mida juhatas Hans Lup

Lõunal oli kõnelejaks parlamendiliige David Kilgour, kes kirjeldas m.h. oma muljeid äsja toimunud reisist N. Liitu. Kõne oli olukordi valgustav. Kõnele järgnes elav diskussioon, mis käsitles inimõiguste küsimusi Eestis ja balti konsulite staatust Kanadas. Kilgour lubas oma abi eestlastele mõlemal alal. Esimees L. Leivat andis D. Kilgour'ile tänutäheks Kerston'i komisjoni raamatu (kokkuvõte Ühendriikide Senati uurimustest balti riikide annekteerimise üle 1956. a.), mille eksemplare on täpäeval väga raske saada.

Peale lõunat jagati osavõtjad töögruppidesse. Igale grupile anti üheksa küsimust, mis katsid kõiki EKN'i töö aspekte.

Õhtu eel tehti kokkuvõte töögruppide tulemusist mida juhatas Enn Kiilaspea.

Õhtul näidati filmi Ukrainas kunstlikult tekitatud suure nälja kohta Stalini ajal.

Pühapäeval peeti laudkonnavestlus teemaga „EKN ressursside efektiivne rakendamine". Laudkonnast võtsid osa Mehis Vahtra, Mati Epner ja Laas Leivat. Sellele järgnes kokkuvõte nädalalõpul tehtud ettepanekutest, ideedest ja soovidest.

Nädalalõpuline koosolek hõlmas neid sihte, mis olid sümpoosionile ette nähtud ja osavõtjad lahkusid teadmisega,

et nad olid andnud oma panuse EKN tulevikusihtide selgitamiseks.

Põhjalikum kirjeldus EKN sümpoosionist ilmub ühes järgnevas VE numbris.

Soovime LAPSEHOIDJAT 2 päeva nädalas.
8—4.30 p.l. 4-kuusele tütarlapsele. Eesti perekond.
Suvi ja jõuluvaheaeg vabad. (Yonge & Steeles)
Varem huvitatud daame palume uuesti kontakti võtta
Tel. 889-6440

Eesti lasteaias tänavu 90 last

28. septembril toimus T.E.S. Lasteaia peakoosolek. Kohal oli ligi neliükümmend lapsevanemat. Koosolekut juhatas esinaine Maimu Schaer, protokollis kirjatoimetaja Helle Paluoja.

Lasteaia juhataja Helle Arro esitas 1984/85. aasta tegevusaruande. Laisteaias oli seitsmes eriklassis 99 last. Kevadel lõpetasid 14 õpilast. Üheks meeldejäävaks üritusteks, peale iga-aastasi, oli Ene Sütti korraldatud muusikakooli õpilaste külaskäik, kus esineti ja lapsed said ka ise igasuguseid pille proovida.

Erik Altosaar esitas rahalise aruande ja eelarve, märkides et lasteaed on ennast hästi majandanud, olles saanud toetusi eesti ühiskonnalt, Kanada valitsuselt ja Toronto koolivalitsuselt. Seetõttu lasteaia õppemaksu sel aastal ei tõsteta. Tõstetakse küll õpetajate palkasid.

Kolm endist õpetajat on lahkunud ja kolm uut on juurde tulnud. Lasteaia juhatusest lahkusid kauaaegsed liikmed Helle Paluoja ja Reet Marley.

Uuteks juhatuseliikmeiks valiti Monika Pärna (laekur) ja Kai Simmons (toimkonna abi). Edasi jäid juhatusse esinaine Maimu Schaer, abiks Anne Kalvik, juhatuseliikmed Leena Altosaar, Fima Berzins, Elle Rosenberg, toimkonna juhataja Viivi Rannu-Johnstone, perenaine Silvia Trei, moenäituse koraldaja Reet Roman ja raamatukogu korraldaja Katrin Soots.

Sel sügisel algas lasteaia tegevus 14. septembril ja senini on registreeritud 90 last. Juurde on tulnud üle kahekümne uue õpilase. Seoses sellega esimene klass jaotati kaheks, I ja IA klassideks. Sama tehti ka teise klassiga — nüüd on II ja IIA. Päevakorrale tõusis veel küsimus eriklassi, s.o. eesti keelt mitte- või vähevaldavate laste suhtes. Senini on eriklassi registreeritud ainult seitse last, ja kuna see arv on liiga väike, et moodustada tervet klassi, siis tegi juhatus ettepaneku ühendada IA ja eriklass, kuid jätta eesti keel peamiseks suhtlemiskeeleks klassis. Nagu läbirääkimistel selgus, kolmest tunnist nädalas ei piisa eesti keele selgeks õppimiseks, sellepärast on iga lapsevanema südamekohustuseks kaasa aitada ka kodus nädala sees.

Lõpuks lasteaia juhataja Helle Arro tänas lahkunud juhatuseliikmeid hea töö eest ja soovis juhatusele ja lastevanematele head koostööd käesolevaks õppeaastaks.

Õiendus

Valter Märdimäe leinakuulutuses on juhtunud eksitav viga. Leinajateks on Ly ja Herman Reiart, mitte Treiart.

„VABA EESTLASE" talitus

Kinnisvarade ostu ja müügi puhul
(ELUMAJAD, ÄRIRUUMID JA SUVILAD)
Toomas Mankin
Associate Broker
Kontoris 482-5544
kodus 447-3782
L.S. Snelgrove (1981) Ltd.

Müüa
MEEME MÄLGI
VIIUL
tehtud 1936. a.
Tel.: (416) 537-1623

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS
THERMO-AKNAD
kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.
Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2238 kodus 769-0932
OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

Kui soovite osta
CANADA SAVINGS BOND'i,
et teenida
8½% (esimesel aastal)
HELISTAGE MEILE.
Tel. 759-3276, Harry Sildva, M.B.A.
Oleme nõus tulema teie koju (Torontos)

Euroopalikult elegantne
MÖÖBLIÄRI
Esmaklassiline teenimine ja kvaliteet.
Külastage meid!
Säästke raha!
SOODSAD HINNAD

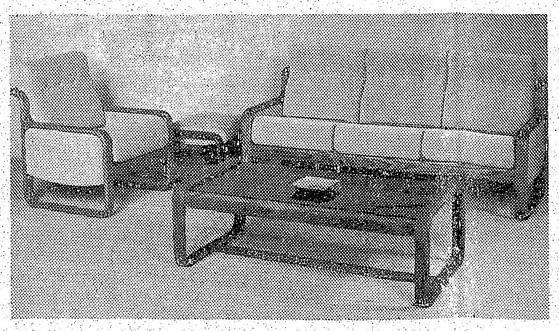

Suur valik elutoa-, magamistoa-, söögitoa-, lastetoamööbleid ja palju muud kodu kaunistamiseks — lambid, laelambid, stereo — video kabinetid, riiulid jm. Kõik kõrgekvaliteedilisest tiikpuust, palisandripuust (rosewood) või tammepuust

Modern Trend Interiors
7310 WOODBINE AVE. — MARKHAM — PÕHJA POOL STEELES AVE. E.
Tel. 475-6337, 491-0178
Avatud: esmasp., teisip. ja reedel 10—9, teisip., kolmap., neljap., laup. 10—6

SPORT

Uued Eesti meistersportlased

Tänavu jõudis üksteist kergejõustiklast esmakordselt individuaalse Eesti meistri tiitlini. 1980 oli neid 12, 1981 — 12, 1982 — 6, 1983 — 13 ja 1984 — 5, kes kõik olid mehed. Tänavusteks meistriteks on sprinter Andrus Möll, odaviskaja Annika Lall, tõkkejooksja Tiia Eeskivi, vasaraheitja Aivar Räni, sprinter Irina Vassiljeva, kaugushüppaja Lea Suitsev, kuulitõukaja Ivo Rahnel, kaugushüppaja Aivo Mõttus, odaviskaja Marek Kaleta, kuulitõukaja Eha Rünne ja sprinter Arvi Uba.

Marek Kaleta alustas sportimist Valgas 1974. aastal. Teda on treeninud Raimond Luts ja Ervin Uuk. Praegu õpib TPI's mehhaanikateaduskonnas autode ja autonduse erialal. Pikkus 187 cm, kaal 87—88 kg. Areng: 1977 — 57.06, 1978 — 64.12, 1979 — 65.90, 1980 — 68.98, 1981 — 72.12, 1983 — 76.28, 1984 — 83.30 ja 1985 — 85.68. Tema tänavune parim vise on 86.24 Alma-Atas peetud võistlustel. Võttis juuli lõpus osa spordivõistlustest Norras, kus ta odaviskes tuli 79.18-ga viiendaks.

Arvi Uba oli mullu noorteklassis, võites koolinoorte spartakiaadil 1500 m ja 3000 m ning Eesti noorte meistrivõistlustel 1500 m. Tänavu tuli 19-aastane noormees Eesti meistriks 800 m jooksus.

Aivar Räni heitis Eesti meistrivõistlustel vasarat 72.24. 22-aastane Aivar Räni on sportinud üheksa aastat Toivo Ruuti juhendusel. Pikkus 177 cm, raskus 102. Elukutselt tuletõrjuja. Areng: 1978 — 46.42, 1979 — 53.26, 1980 — 58.88, 1981 — 64.58, 1982 — 64.64, 1983 — 69.98, 1984 — 69.06 ja 1985 — 72.24. Arvab, et tema võimete piir võib tõusta 77—78-le meetrile.

Andrus Möll saavutas meistritiitli 25-aastaselt. Oli varem korvpallur, kuid siis ütles treener, et mis ta vehkleb korvpalliga, hakaku parem jooksma. Nüüd on treeneriks olnud Ruudi Toomsalu, kellega töötavad tehnika kallal, teevad eriharjutusi, lihvivad liigutusi. Elukutselt on õpetaja, töötab praegu Nissi koolis, andes tunde kehalise kasvatuse alal. Areng: 1980 — 11,0, 100 m ja 22,3, 200 m. 1981 — 11,0 ja 22,5, 1982 — 10,6 ja 21,7, 1983 — 10,88 (10,5) ja 21,72 (21,4), 1984 — 10,72 ja 21,83, 1985 — 10,52 ja 21,43.

Ivo Rahnel on praegu 22-aastane ja teenib sundaega. Tema meistritulemus oli 18.88. Pikkus 198 cm, raskus 110 kg. Spordlik areng: 1980 — 14.95, 1981 — 15.93, 1982 — 17.48, 1983 — 18.20, 1984 — 18,03 ja 1985 — 18.88.

Annika Lall on sportinud alates 1970. aastast. Praegu 23-aastase sportlase areng on odaviskes olnud järgmine: 1976 — 43.64, 1977 — 48.58, 1978 — 48.60, 1979 — 52.04, 1980 — 50.05, 1981 — 55.88, 1982 — oli vigastuse tõttu eemal, 1983 — 52.90, 1984 — 53.52 ja 1984 — 55.78. Õpib kaugõppes õigusteadust.

Tiia Eeskivi lõpetas kevadel Pärnu keskkooli üheksanda klassi. On 15-aastane. Võistluste avapäeval võitis Tiia Eeskivi 400 m tõkkejooksul.

Irina Vassiljeva on sprinter. 23-aastane sportlane on lõpetanud Tartu ülikooli kehakultuuriteaduskonna ja töötab Kohtla-Järvel. Areng: 1983 — 12,4 ja 25,7, 1984 — 12,4 ja 25,8, 1985 — 12,51 ja 24,67. Arxab et peaks valima 400 m oma alaks, kuna tal polevat „kiiruse eeldusi".

Lea Suitsev tuli meistriks kaugushüppes. 20-aastane sportlane on sportinud kolme treeneri juures ja viimati mitmevõistlusrühmas, kuna ta harrastab kaugushüppe kõrval ka odaviset. Areng odaviskes ja mitmevõistluses: 1982 — 43.72, 1983 — 46.64 ja 4768, 1984 — 43.14 ja 5112. Mullu hüppas kaugust 5.66.

Aivo Mõttus hakkas sportima alles 16-aastaselt. Praegu õpib Tallinna Pedagoogilises Instituudis kehakultuuri. Pikkus 192 cm, raskus 78 kg. Areng: 1979 — 6.97, 1980 — 6.96, 1981 — 7.51, 1982 — 7.62, 1983 — 7.17, 1984 — 7.57 ja 1985 — 7.88. Arvab et suurmeistrinorm — 8.10 tuleb ära hüpata.

Eha Rünne on sportinud kümme aastat ja õpib praegu Tallinna Pedagoogilises Instituudis kehakultuuri. On osa võtnud Euroopa juunioride meistrivõistlusest 1981. a. kus ta tuli kuulitõukes 15.67-ga seitsmendaks. Areng: 1979 — 13.23, 1980 — 14.88, 1981 — 15.71, 1982 — 16.42, 1983 — 16.71, 1984 — 16.50 ja 1985 — 16.74. Ketast on heitnud 57.38.

RISTSONA NR. 1260

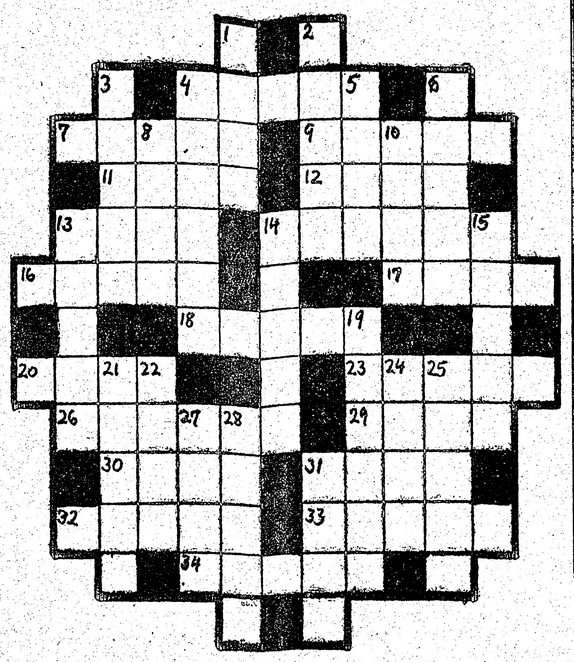

Põikread: 4. Seal on hea olla, 7. Tuntud eestlane, 9. Linn Inglismaal, 11. Jahi- või kalaretke tulemus, 12. Inglise mehenimi, 13. Kahe riigi vahel, 14. Praegu maailma tähelepanu all olev linn, 16. Koha määrsõna, 17. Osa korterist, 18. Sõduripalitu, 20. Hääleliik võõrkeeles, 23. Eesti maalikunstnik, ka mehenimi, 26. Itaalia suurlinn, 29. Noor naine, 30. Naisenimi, 31. Jõgi Saksamaal, 32. Le . . . — sadamalinn Prantsusmaal, 33. Alev Põhja-Eestis, 34. Jordaania pealinn.

Püstread: 1. Väike veekogu, 2. Kutsuv sõna, 3. Jõud lõppes, 4. Ränikivi teine nimi, 5. Petis, 6. Ekstratasu, lisa palgale (võõrsõna), 8. Metsalangetamise koht, 10. Sageli kuuldav sõna, 13. Mitte alt, 14. Muusikariist algkeeles, 15. Vihmapiisad, 19. Maailma suurlinnu, 21. Aedvili, 22. Närija loom, 24. Vaestemaja, 25. Puusärk, 27. Naisenimi, 28. Nr. 1 põikridades esineva isiku eesnimi, 31. Tegelane ooperis „Vikerlased"

LAHENDUS 1259

LAHENDUS

Põikread: 1. Taamal, 5. Klaver, 9. Malevlane, 11. Orb, 13. Elo, 15. Muulane, 16. Sik, 18. Maine, 19. Kes, 20. Erra, 22. Roim, 24. Rootsi randa, 25. Guam, 27. Isak, 29. Tas, 30. Eesel, 31. Lek, 33. Veetlus, 34. Ita, 36. ETA, 37. Tütarsaar, 38. Koskel, 39. Plakat.

Püstread: 1. Tross, 2. Amb, 3. Alluma, 4. Le, 5. Kl, 6. Lanner, 7. Vee, 8. Roots, 10. Välisminister, 12. Riie, 14. Leem, 17. Krookus, 19. Kindral, 21. Rooma, 23. Oinas, 25. Galt, 26. Meeste, 27. Ilusal, 28. Kett, 29. Tuisk, 32. Kratt, 35. Ats, 36. Erk.

Spordimärkmeid

Londonis toimunud miili jooksus üllatas esikohaga Steve Ovett ajaga 3.56,1, Steve Cram oli 3.57,7-ga teine ja iirlane Ray Flynn 3.58,0-ga kolmas. Naistest võitis rumeenlanna Maricica Puica 4.23,2.

30. AASTAPÄEVA JUUBEL sel nädalal

kuni laupäevani, 26. okt. 1985
Meie toodete erilised müügid igal päeval
Tasuta kohv ja võileivad

Tere tulemast juubeli aastapäevale!

Viking Foods and Imports Inc.

133 LAIRD DRIVE, TORONTO, ONTARIO M4S 3V5

TELEFON 425-0450

Avatud: teisipäevast kuni neljapäevani 8—6
reedel 8—7, laupäeviti 8—4

UDUSULGTEKID!

Alates $89

IDEAALNE KINK

* Udusule ja sule segu
* puuvillane esmaklassiline katteriie.
* pikki sulud sulgede liikumise tõkestamiseks.

VÄLJAMÜÜK 10—30% hinnaalandust

UUDIS! Täisvillased antireumatismi vatitekid, padjad, madratsikatted otse Saksamaalt

Pildil olev on koloniaalstiilis, alates $170.—

MEIE UUENDAME TEIE VANU UDUSULGTEKKE!

4544 DUFFERIN ST. (lõunapool Finchi)	665-8855
2311 BLOOR ST. W. (Windermere)	763-7326
1884 KENNEDY RD. (Ellesmere)	297-0359
1801 DUNDAS ST. E. Kendalwood Plaza, Whitby	571-1933

PLUMBING, HEATING & REPAIRS

Eesti ettevõte

Õli-, gaasi- ja elektriahjud ● Korstnavoodrid (chimney lining).
● Ahjude puhastamine.

Tel. 275-1280 — Roland Kullik

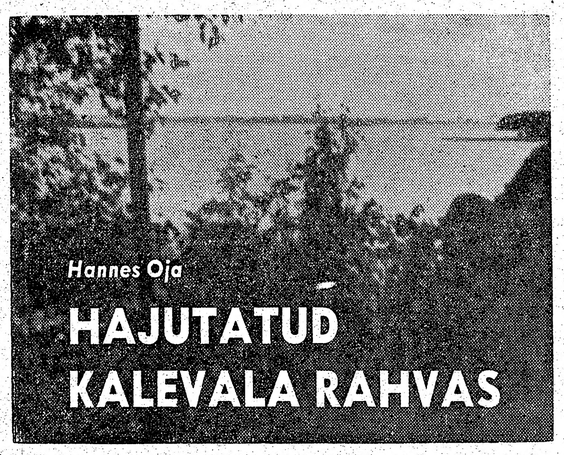

Hannes Oja

HAJUTATUD KALEVALA RAHVAS

Tähelepanekuid karjalaste saatusest järelsõja aastail

8.

Kuid pärast sõda on mitmed asjaolud mõjutanud selleks, et ka mõlemad maakonnad on ärganud otsimaks ja arendamaks oma identsust karjalaste pärandi põhjal. Osalt sellele on mõjutanud evakueeritud karjalaste tugev eeskuju oma rahvapärandi valikuga, sest see pärand on osutunud lähemaks ka Soome Karjala päriselanikele.

Teiselt poolt ühiskonna muutumine tööstuslikuks ja linlikuks toob kaasa idasoomlaste juurte katkemise ja nõrgendab nende identsust. Suured muudatused ühiskonnad tekitavad kasvava juurtetuse ja osalt ka välise heaolu suruenemine on taustaks sellele, et paljud inimesed hakkavad otsima püsivaid aluseid oma elule tänapäevases ühiskonnas. Inimesed hakkavad looma endale uut identsust, et nad ei hukkuks massi. Siis on loomulikult kodumaakonna vana kultuuripärand identsuse tähtsaks koostisaineks, pealegi kui seda on veel mõnel viisil ümbruskonnas olemas.

Karjala keelemurre oli tõesti suurel määral hävinud, aga see oli jätnud jälgi Põhja- ja Lõuna-Karjalas kohalike murretena. Nii hakkas ka karjala keele harrastamine kasvama karjalasuse ärkamist mööda.

Teiselt poolt tõdeti, et kuigi keel on tähtis identsuse andja, see ei ole ainus ja et inimese identsust ei või üldse määrata välispidiselt, näiteks määritledes nende keelemurret. Identsus on enneköike inimese oma sisemine kogemus ja vaba liitumisvõimalus millegi laiema üldsusega, mis toetab ja rikastab isiksust.

Karjala identsus ei olnud võõras Karjala maakondade elanikele. Seda tunti omast ajaloost, ümbruses olevaist mälestusist, elus säilinud pärandite aineist ning ümber elavate ümberasunud karjalaste harrastusist. Karjalasusele on andnud omapära karjalaste maakondades nende elatistarvete ja kodutöös ning matkamistavad. Karjala kultuuripärandil on head eeldused olla sidemeks kesksete tegijate juures, kes loovad uut, tänapäeva sobivat maakondlikku identsust Põhja- ja Lõuna-Karjalas.

Nii koosneks Soome karjala kultuuriväli kolmest piirkonnast, ümberasunuist, põhja- ja lõunakarjalasist. Kõigil neil on mõnel määral erinev ajalooline ja piirkondlik taust, aga neid ühendavad ühised juured ning vana ühine kultuuripärand, kus on ruumi piirkondlikule erinevusele.

Selle laia karjala ühtsuse teatavaks tegemine ja avaldamine on veel arenemisjärgus, sellele oma identsuse ehitamine ja voolimine on samuti keskpunktis kõigis kolmes piirkonnas. Ühtsuse poole tuleb siiski pürgida, kuna see on oluline tuleviku seisukohalt.

Ümberasujate pärandi probleemiks on elamine hajuvil laias, harvalt asustatud maal ning uute sugupõlvede võõrandumine sugu algupärasest kodukohast loovutatud Karjalas. Need ei ole siiski ületamatud takistused pärandi säilimisele, sest nüüdisaegne teabevahendlus ja liikumine hõlbustab ühenduste pidamist suurte kauguste vahel ja esivanemate kulturipärand on juba osutunud elujõudu uutes olukordades. Sellepärast on tähtis, et ümberasujate keskuses vaadatakse avara pilguga kaugele tulevikku ja tegevusse koostöös Soome Karjala maakondadega. Pealegi kui viimastel aastatel on üle Soome paigutatud evakueeritud hakanud liikuma tagasi Lõuna- ja Põhja-Karjalasse, Karjala piirile lähemale. See seik toetab karjalaste pärandi valikukohana Ida-Soomet, kuid loomulikult ei takista see karjalasuse toetamist ka mujal kus selleks võimalusi.

Karjalasuse areng Soomes pakub võimalusi laiaks koostööks, samuti teatud erinevusiks. Evakueeritud karjalaste kultuuripärandist heiastub kogu loovutatud Karjala rikka kultuuri spekter jagunenuna paljudele erikohtadele. Selles heiastub ka moodsa soome kultuuri jooni, mis võivad oma osalt anda sellele arengumõjutusi, kui need sulatatakse oma pärandisse. Ümberasujate karjalaste pärandi kohalik mitmekülgsus pääseb selgesti esile peamiselt kihelkonnaseltside tegevuse kaudu. Nende ulatus hõlmab läänepoolsema Karjala pärandeist Piiri-Karjala erinevusteni.

Põhja-Karjala maakonnas esineb selgemini kahe väga vana ja väärika karjalaste kultuuripärandi haru, nimelt kalevala runopärand ja ortodokse kultuuri alad. Ilomantsi, Kesälahti, endine Korpiselkä, Tuupovaara, Eno ja ja Pielisjärvi on vana runolaulude piirkond, kus on elanud paljud suuremaist rahvalauliukist nagu Sissosen, Huohvanaise ja Kainulase sugud ning Mateli Kuivalaturi Kantelettari suur laulja. Ilomantsis on säilinud ka ainus ehtsa suure runolaulja kodu. Ilomantsi kannab Kalevala-kihelkonna aunime, mille ajalooline tagapõhi ulatub laiale nüüdisaegsesse Põhja-Karjalasse.

See maakond oli oma usult ortodokslik juba Stolbova rahust alates ja seal on veelgi suhteliselt rohkem ortodokse elanike hulgas muu Soomega võrreldes. Ortodoksliku usu- ja kultuuripärand elab seal tugevasti omal maapinnal ja sel on üle 300-aastane kogemus ka oikumeenilisest kooselamisest luterlastega. Muidugi Põhja-Karjala pärandis on rohkesti muidki karjalaainet, aga kalevala ja ortodokslik pärand on selle omapäraks.

Neid täiendab viimastel aastakümnetel Põhja-Karjalas elustunud karjala ehituspärand, karjala arhitektuur, mis omal ajal on olnud kasutatav peamiselt Piiri-Karjalas, kuid mille stiiliulatus on varem ulatunud ka Põhja-Karjalasse. Veel möödunud aastasaja alguses oli karjala stiilis maju vähemalt Ilomantsi idapoolseis külades. Ilomantsi vanausuliste kloostrihitus hävis viimases sõjas.

Praegune Lõuna-Karjala esindab ajalooliselt vana Lääne-Karjalat, Viiburi ümbruskonda ja Karjala Kannast. Lääne-Karjala liideti muu Soomega juba 1323. aastal Pähkinasaare rahulepinguga, mistõttu see on vanim Soome Karjala osa.

Üld-karjala ühistele juurtele liisaks on Lääne-Karjalale kujunenud omanäoseid kultuurijooni keskajast alates. Viiburi linnast moodustus juba varakult mitmekülgne majanduslik ja kultuurikeskus, kus karjalased kohtusid lisaks soomlasile ka muude rahvaste esindajatega ja võtsid vastu rahvusvahelisi kultuurimõjutusi. Majandusliku rikastumise tõttu arenes Viiburi kultuurielu kõrgele tasemele ja peamiselt autonoomia ajal, samuti Soome iseseisvuse algaastail, tunti selle õitsengut üle kogu Soome.

Nii on pragu karjala kultuuri tulevikuks Soomes head väljavaated kõigi karjalaste alade vahel. Karjala pärand pakub edasi rikka ja omapärase aluse karjalaste sugupõlvede identsusele, sügavale vaimsele elule ja majanduslikule ning sotsiaalsele tegevusele.

Karjala kultuuripärand on teiselt poolt nii omanäone ja rikas, et see on ka Soome rahvusliku kultuuriarengu pinnalt vältimatu ja tähtis rahvaomand. See avardab ja teeb mitmekülgsemaks rahvusliku kultuuri terviklikkust ning laiendab selle arendamise võimalusi rahvuslikul põhjal. Karjala kultuuri valik koos muude piirkondlike kultuuripäranditega on kogu Soome rahva ühine ülesanne.

Järgneb

Jälgige eesti organisatsioonide tegevust VABA EESTLASES!

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL ALAL

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

Kesk-Floridas avati sügishooaeg

Kesk-Florida Eesti Selts pidas oma sügisese avakoosviibimise St. Petersburgis 6. oktoobril. Koosviibimine toimus kuu aega hiljem kui oli kavandatud, põhjus selleks oli orkaan Elena.

See torm oli üks omapärasemaid. Alguses ta liikus Mehhiko lahes põhja poole, muutis aga ootamatult oma liikumise suuna Ke- Florida poole. Tormi südamik jäi peatuma kaheks päevaks ranniku otses läheduses, tekitades maal uputusi ja purustusi. Tuhanded olid sunnitud lahkuma oma kodudest madalamates kohtades. Piirkond pääses suurematest tuule kahjustustest selle tõttu, et tormi südamik ei tulnud maale, vaid pöördus jälle läände.

Avakoosviibimine oli pühendatud kodumaalt lahkumise 41. aastapäeva mälestamiseks. Päevakohase kõne pidas sel puhul Heinz Koop. Oma meeleolurikkas kõnes ta tuletas meelde neid raskeid päevi täis meeleheidet, kus tuhanded kaasmaalased pidid jätma maha oma kodumaa ja asuma tundmatule põgenikuteele. Ta tuletas meelde ka neid raskeid võitlusi sissetungiva vaenlase vastu, kus eesti sõdur oma elu kaalule pannes aeglustas vaenlase edasitungi. See ja ainult see, võimaldas paljudele põgenemist viimasel minutil. Langenuid kodumaakaitsjaid ja põgenemise teel surma saanuid mälestati leinaseisakuga.

Järgnevalt laulis Evald Pohl, Irmgard Saare klaverisaatel, Paul Tammeveski meeleolurikka laulu „Kodumuld", misjärel paar päeva Floridas viibiv „Voice of America, Eesti Hääle" osakonna juhataja Karl Laantee tutvustas „Eesti Hääle" saatja tegevust.

Seltsi koosviibimised jatkuvad edaspidigi iga kuu esimesel pühapäeval kell 2 p.l. SPIFF'i majas, 2201 First St., No., St. Petersburg. Kõik kaasmaalased on teretulnud neile kokkusaamistele tassi kohvi ja kaasa toodud kõrvalise juures.

☆

Seltsi peakoosolek peetakse novembri kuu kokkutulekul, 3. nov., kell 2 p.l. samas kohas. Koosolekule järgneb koosviibimine kohvilauas. Seltsi asutamisest on möödunud sel aastal kümme tegevusrikast aastat. Aga juba mitmel aastal enne seda pidasid siinsed kaasmaalased omavahelist sidet käies koos regulaarselt ja tähistades tähtpäevi. Seltsil on praegu 131 liiget, nende hulgas mitmeid Kanadast, kes talvekuud siin veedavad.

Eestikeelsed jumalateenistused toimuvad iga kuu kolmandal pühapäeval kell 2 p.l. Trinity Luteri kirikus, 401 5th St., No., St. Petersburg. Teoksil on oma koguduse asutamine.

UNESCO ja Kanada

OTTAWA — Kanada tahab formaalselt ütelda lähema 30 päeva jooksul, kas nad jäävad sellesse kontroversaalsesse organisatsiooni nagu UNESCO, kust USA on juba lahkunud ja Inglismaa on ähvardanud lahkuda. Kanada soovib selles 160-liikmelises organisatsioonis suuremaid reforme, mõjutada USA'd oma otsust ümber kaaluma ja soovitab, et Inglismaa püsiks edasi liikmeskonnas.

„Me tahame seista UNESCO's, kuna me võime olla efektiivsemad organisatsiooni parandama kui oleme selle liikmeskonnas," ütles Kanada välissuhete minister Monique Vezinas. Kanada maksab aastas ca 7 miljonit USA dollarit liikmemaksuks, mis on 3,04 prots. UNESCO aastaelarvest.

Leeriõnnistus Vancouveris toimus 19. mail 1985 kui õp. Thomas Vaga õnnistas Mihkel Kitchingu. Nüüd on uued leeriõpilased Thomas Kitching, Karl Kaul ja Ivo Tanner.

REIS EUROOPA EESTLASTE LAULUPEOLE HEIDELBERGIS
Üritused toimuvad 25.—27. juulini 1986

Fettes Tour and Travel Ltd, reisibüroo poolt meile kavandatud ringreis läbi 5-e Euroopa riigi on saanud kindla sihi, samuti on tehtud reservatsioonid hotellides ning tellitud piletid, mis reisihinna sees vaatamisväärsustega tutvumiseks. 22 päeva kestva reisi hinnaks on $2,669.00 isikult kahekesi toas. Üheinimese toale on lisamaks $400.00. Väljalend Torontost toimub neljapäeval, 24. juulil Lufthansa lennuliini kaudu. Maabumisel Frankfurt'is ootab meid buss, mis meid Heidelbergi viib, jäädes meie käsutusse reisi lõpuni. Ürituste vahel tutvuneme kuulsa Heidelbergi linnaga ja külastame ka lähedal asuvat Eesti Sõjavigastatute Kodu Schönaus. Järgmise öö veedame Geislingenis, kust sõit läheb üle Augsburgi Münchenisse, kus veedame 3 ööd, tehes väljasõidu Garmisch-Partenkircheni ja Oberammergausse. Edasi Viini, kus peatume 3 ööd ja siis läbi Salzburgi Fuschl am See'sse öömajale. Läbi Innsburcki Feldkirchi, kus viibime 2 ööd, tehes külastuse Bodensee järve äärde Lindau'sse ja Mainau saarele. Läbi Shveitsi Luzerni ja sealt edasi Pariisi, kus veedame 3 ööd. Ühe öö veedame ka Luksemburgis, kust sõidame edasi Koblenzi, et sealt laevaga mööda Reini jõge alla sõita ja jõuda Kölni, kus peatume 2 ööd. Tagasilend toimub Düsseldorfist neljapäeval, 14. augustil. Hinna sisse on arvestatud edasi-tagasi lennupilet, ööbimine esmaklassilistes hotellides, hommikusöögid, pakkide käsitamine. tutvumissõidud suuremates linnades, piletid ooperisse ja mujale, mis ära märgitud täielikus reisikirjelduses, milline soovijatele postikaudu läkitatakse. Seni on end reisiks registreerinud rohkem kui bussitäis kaasmaalasi, millest võib järeldada, et teoks võib saada ka 2 bussireisi. Kuna soovi on avaldatud ka lühemaks reisiks, siis reis no. 2 on 18 päevane ja hinnaks $2,399.00 isikult kahekesi toas. See reis läheks välja samal ajal ja sama marssruudiga kuni Feldkirchi, kust pöörduks põhja poole sihiga Koblenz ja peale laevasõitu Reini jõel jõuaks Kölni ja sealt Düsseldorfi kaudu koju 10. augustil. Ka on seni registreerinud kümmekond kaasmaalast, kes ainult ühislennust osa võtavad. Reisist osavõtt toimub registreerimise järjekorras.

Eestikeelne informatsioon ja selgitavam reisikirjeldus on saadaval helistades Kalju Jõgi'le (416) 487-2094 või kirjateel: 55 Duggan Ave. Toronto, Ont. M4V 1Y1.

TALVINE REIS SUVISESSE FLORIIDASSE
3 ööpäeva laeval „S.S. Emerald Seas" teel Nassau'sse

Sama reisibüroo poolt korraldatud reis 47-istmelises luksusbussis lahkub Toronto Eesti Maja hoovilt 31. jaanuari hommikul ja jõuab tagasi 16. veebruari õhtuks. Ööbimised teel toimuksid järgmistes kohtades: Cincinnati, Spartanburg, St. Augustine, Daytona Beach (2 ööd), Orlando (2). Miamisse jõudes asutakse laevale, mis viib meid 3 ööpäeva jooksul Nassausse Bahama saarestikus ja ka päevaks Berry Island'ile. Tagasi Miamis läheb sõit edasi lääne suunas Napels'i sealt edasi St. Petersburg (2), Ocala, Cartersville, Cincinnati ja 17-ndal päeval koju tagasi. Teel külastatakse palju vaatamisväärsusi nagu Cape Kennedy't, Disneyland'i, Sunken Gardens'i, Silver Springs'i Ocala hobuste farmi ning teisi huvitavaid kohti. Ööbimiseks laeval on reserveeritud kaheinimese toad laeva välisküljel. Toidud laeval on arvestatud reisihinna sisse. Reisihind koos laevasõiduga kahekesi toas on $1.579.00 isikult, millele lisandub maksude ja jootraha näol $54.00 (kanada rahas). Eestikeelne informatsioon ja selgitavam reisikirjeldus ja voldik laevafirmalt on saadaval helistades Kalju Jõgi'le (416) 487-2094.

Hoidke lapsed istmel paigal.

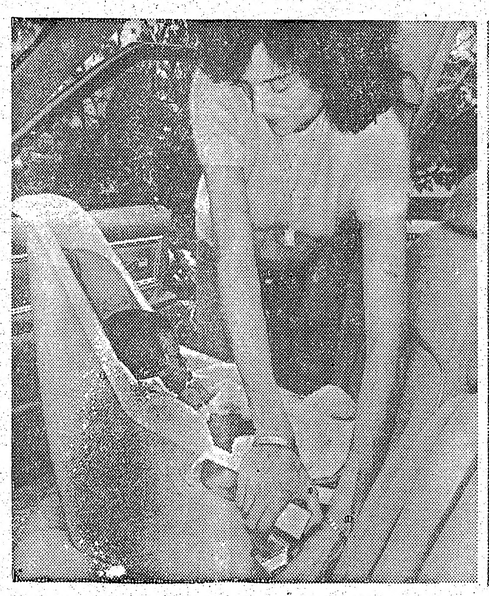

See on seaduseks kõigile, kes sõidavad autos . . .
Aga paljud inimesed ei kinnita oma lapsi õigesti.

Näiteks:

* Väikelapsed peavad olema kinnitatud õlarihmadega
* Lasteistmed peavad olema kinnitatud auto külge ohutusrihmadega.
* Kui vajalik kinnitada veel ekstra rihmaga
* Õlarihmad ei tohi olla käte all.
* Sülerihmad peavad olema kinnitatud puusade kohal.

Lapse ohutusrihmad on efektiivsed vigastuste vähendamisel ainult siis, kui neid kasutatakse õigesti

KINNITAGE LAPSED RIHMADEGA.

Ministry of Transportation and Communications
Ontario
Minister, Hon. Ed Fulton
Premier, Hon. David Peterson

Johannes Järvalt
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Telefon 751-7490

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 24. oktoobril 1985 — Thursday, October 24, 1985

Toronto Eesti Maja juubeli puhul lauldi juubilarile „ta elagu" ja löödi kokku klaasid. Pildil vasakult EV aupeakonsul I. Heinsoo, Margot Heinsoo, Asta Piil ja praegune esimees Osvald Piil. Foto: Vaba Eestlane

UUSIMAT MOE ALAL

Nagu iga-aastane moe hooaeg toob uusi muudatusi moeloomingus, nii on see ka nähtav selle aasta sügis-talve moekollektsioonides, kus esildatakse uued stiilid ja silmapaistvalt erinevad kujud seoses uute värvidega, materjalide kasutamisega. Esildatud kollektsioonides on lõpmata palju moevoole, stiile, variante ja fantaasiarikkust. Neid kõiki siin püüda kirjeldada on võimatu.

Ka sel hooajal, nagu varemalt on tehtud laene stiilidest ja ideedest, mis olid käibel aastakümneid või koguni aastasajandeid tagasi nagu „reckless twenties", 1950. ja 1960. aastate moodidest, isegi Victoria ajastult, Anastasia ja Anna Karenina aegadest. Need laenud ei esine mitte täpses kopeerimises, vaid vanade stiilide kohandamises ideedele ja ajastule mil elame.

Tänapäeva moes elgeants ja mugavus käivad käsikäes. Esinevad puhtajoonelised komplitseerimata siluetid. On muudatus värvides ja tekstuuris (koes), rõivastusesemete pikkuses ja proportsioonides — praktiliselt igas rõivastuse kategoorias, kuid — uued mõjutused ja üksikasjad vajavad täpsemat vaatlemist. Ilmneb üks ülekaaluv muudatus, mille mõju on peaaegu kõikehaarav sel hooajal. See on uus kuju - kehavormide teadliikkus, millele on kohandatud moejooned ja mis algab õlajoonte rõhutamisega, vöökoha (talje) ja sageli ka puusajoone toonitamisega. Seda näeme kleitides ja enam dramaatiliselt ka jakkides ja mantlites.

On kahte liiki jakke: esimene ulatub taljeni või isegi ülapoole taljet, ja teine —taljes liibuv pikem jakk, ulatudes allapoole ja kattes puusa joone.

Muidugi on ka teistsuguseid, näiteks avaraid täislõikelisi jakke. Mantlitest kõneledes näeme neid kolmveerand pikkusest kuni pahkluuni, dramaaliliselt avaraid, osalise vööga seljataga, vöötatult või ilma. Aga uusim neist on taljestatud mantel laia õlajoonega ja laia alaosaga. Lisaks — viimase uudisena on mähis-mantel, s.o. üle hõlma heidetav, mis on pehmejoonelisem ja saledam kui seda ehk võiks arvata.

Mõnede mantlite ja jakkide käänised on kaunistatud mitmesuguste karusnahkadega, eriti karakull nahaga või siis sametiga kontrasti andmiseks. Näeme ka mantleid ja jakke laiade käänistega — mõned neist isegi üle õla- või kaugele alla ulatuvaid. Kasukad jälgivad enam-vähem mantlite tegumoode ja karusnahkadest seisab soobel esikohal.

Kostüümid sel hooajal on kaunid: olgu nad siis prevaleeruva naiseliku või moderniseeritud klassiliste joonega. Viimase liigi kohta ütleb Karl Lagerfeld, kes on Coco Chaneli esindaja ja selle kauapüsinud klassilise kostüümi kohandaja tänapäeva moodsale joonele, „et Coco oleks seda ka teinud, kui ta oleks praegu elanud."

Hooaja seelikud on enamuses kitsad, sirge joonega, kas lühikesed või kaunis pikad, voldiga või lõhega. Esineb ka vahepealseid pikkusi. Küllaldasel määral näeme ka volditud kuid vähemal määral rataskujulisi seelikuid.

Püksid on üldiselt kitsamad, eest voldiga ja sirge joonega, mansettidega või ilma. Mõned neist kõrgele ulatuva talje joonega.

Kampsunid — neid on hulgaliselt igas variatsioonis nii pikkuselt kui ka tegumoelt, värvilt ja mustrilt. On lihtsaid ühevärvilisi kuni erksate värvide mustriga kampsuniteni. Neist vast uusim on „tapestry" gobelään mustriga kampsun. Sellesse kategooriasse kuuluvad ka villased kootud mantlid ja kardiganid. Kui kauaks aga need kirevate värvide kombinatsioonides kampsunid püsima jäävad, on iseküsimus! Võib arvata, et neist tüdinetakse ruttu. Must „turtelneck"-kampsun (pullover), mis tegi tagasituleku sel hooajal ja mida kantakse erksates toonides jaki või kolmveerand pikkuse mantliga koos musta seeliku või pükstega — on hästi valitud ja maitsekas.

Pluusid esinevad igasuguse tegumoega, värvitooniga ja mustriga.

Nagu varematel aastatel, on ka sel hooajal palju kombineerimise võimalusi üksik-rõivastusesemete kokku sobitamisel. Kuna aga rõivastuse proportsioonid, värvid ja pikkused tänapäeva moes on erinevad, nõuab see oskust ja teadlikkust, et saad maitsekat ja esteetlikku üldpilti. Värvidest esinevad tagasihoidlikud kuni shokeerivalt erksad n.n. „jewel" toonis varjundid.

Lisandid, nagu kindad, vööd, sallid, kingad, rahakotid, muhvid (jälle moes), ehted ja kübarad õigelt valitud vastavalt rõivastusele, on need, mis teevad tänapäeva naise elegantseks. — Kuna sel hooajal eriti rõhutatakse kübarate kandmist, võiks mainida mõningaid moes olevaid peakatteid, nagu madruse mütsid, turbanid, „Pillboxid", „Bowlerid" (kõva, oktoober), karakull nahast valmistatud mütsid, barretid igasuguses suuruses, dekoratsioonidega või ilma, laia äärega kübarad ja rõivastuse esemete materjalist valmistatud peakatted.

Päevase rõivastuse küsimus on lahendatud minimaalse esemete arvuga ja minimaalse ajakuluga. Päevakleidid on lihtsad, kuid maitsekad. Esinevad tuunik, taljele liibuvad, vähese drapeeringuga, lihtsajoonelised laia vööga ja puusajoont rõhutavad kleidid.

On kontrastne hooaeg päeva ja õhtu rõivastuses, kontrast mis ulatub väljaspoole rõivastuse moode, nagu juuksed, jumestus ja lisandid, kõik võtab erineva ilme õhtul.

Vaatamata sellele, kui erakorraline õhturõivastus sel aastal ka ei ole, kaunistamise tase on võrdlematu. Gala-rõivastus on fantaasiarikas, oma dekoratiivsuses pimestav litritest kuni vikerkaare lameeni — kuid teaalsus on jäädvustatud kuju lihtsuses ja kehavormide esile tõstmises: või nagu inglise keeles öeldakse: „A new body consciousness in fashion."

Kuna maailmas on tuhandeid moeloojaid, igaüks püüdes pakkuda midagi erinevat. Kahjuks, eriti nooremate moeloojate loomingus leiame igasuguseid veidrusi, mida õigusega võiks nimetada „punk" moeks ja mida kahjuks paljud noored püüavad jäljendada. Tipp-moeloojad on suuna näitajad, nende loomingus kajastub lihtsus ja elegants.

H. Maider.

Teie 1985. aasta Kanada säästuobligatsioonid (Canada Saving Bonds) on ainult sõrmeliigutuse kaugusel.

Sellel aastal sõrmitsege telefoniketast tellimaks endale Kanada Säästuobligatsioone.
Piisab ühest telefonikõnest Wood Gundy büroosse. Teatage ainult kui palju obligatsioone te soovite ja millises nimiväärtuses. Kõige ülejäänu eest hoolitseme meie. Midagi lihtsamat ei oska kujutella!

REIN LEPIK
(416) 869-8321
Ontario elanike kõned tasume meie (collect).

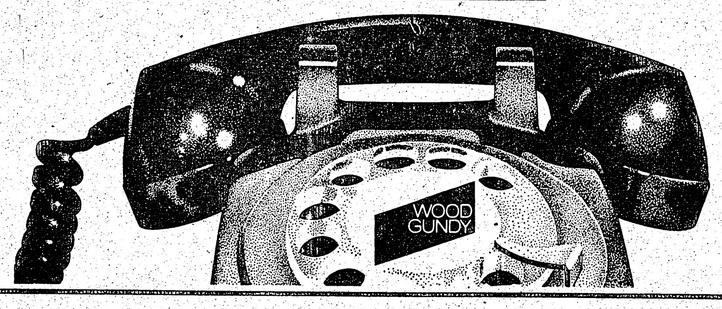

PARIMAD AUTOD —
PARIM GARANTII —
PARIMAD OSTUD —
BILL KUNNAS
298-7600, kodus 498-8337
SCARBOROTOWN
DODGE & CHRYSLER LTD.
4960 Sheppard Ave. E.
Scarborough

Korter
VÄLJA ÜÜRIDA
üksikule või abielupaarile.
Garaash.
Tel. 742-3114

MÜÜGIL
1-magamistoaga kondomiinium, ruumikas rõdu, Finch and Don Mills, 3. korrusel. Külmutuskapp, pliit, pesumasin, kuivataja. Haruldane läänevaade, saun, ujumisbassein, sisemine parkimine. Lähedal koolidele ja äridele. Vaba 15. jaanuarist. Hind $65000.—
Tel. 445-2254

Soome noorsugu kakles kirikus

Grupp Nurmijärve noorukeid huligaanitsesid Nurmijärve kirikus septembri lõpupoolel. 20—30 noort tungisid kirikusse õhtuse jumalateenistuse keskel. Noored ronisid kiriku katusele, jõid õlut kiriku pinkidel, peksid teisi noori kirikupinkide vahel, kiskusid puruks lauluraamatuid, lõid organisti nuiaga pähe ja häirisid liturgiat pidavat pastorit nii segavalt, et ta pidi peaaegu katkestama jumalateenistuse.

Nurmijärve politsei tunnistas huligaanitsejad kohalikeks noorteks, kes tungisid kirikusse, kui Nurmijärve vanas ristikirikus peeti õhtust jumalateenistust, mis oli seotud samal päeval peetava noorsoosündmustega, kuhu oli tulnud noori ka ümbruskonna keskusist.

Kui kaks politseinikku ilmusid kirikusse see rahustas noori sellevõrra, et jumalateenistus saadi lõpetada.

Iisraeli rünnak mõisteti hukka

ÜRO — ÜRO Julgeoleku Nõukogu mõistis hukka Iisraeli relvastatud rünnaku Tunisi vastu, kui „relvastatud agressiooni akti". Hääletamisel anti resolutsiooni poolt 14, ükski ei hääletanud vastu, kuid USA jäi hääletamisest eemale. Nõukogu ütles, et nad järeldasid, et Tunisil on õigus põhendatud kahjutasule inimelude ja materjalide kaotamise tõttu.

Araablased on süüdistanud rohkem USA'd kui Iisraeli, öeldes et USA oli rünnaku kaasosaline, kes võivat andnud Iisraeli lennukeile õli oma baasidest kuni väiteni, et lennukid lendu alustanud USA baasidest. Ameeriklased on sellist väidet eitanud. Küll kiitis president Reagan selle aktsiooni alul heaks, aga hiljem on seda hinnanud veidi objektiivsemalt.

„Vaba Eestlane" on vabade eestlaste häälekandja.

Võrtsjärves kasvatatakse angerjaid

Võrtsjärve kalapüügist kirjutab Jaan Kappo („Rahva Hääl", 3. aug.), öeldes et tänavu on järv olnud üsna helde, ühel päeval toodi vastuvõtupunkti 10 tonni kala, millest lõviosa oli moodustanud angerjas, mille vastuvõtt vastuvõtupunktis oli nõudnud kaugelt üle tööpäeva lakkamatut kaalumist ja tõstmist. Võrtsjärve näidiskalamajandi kasum ulatus mullu 234.000 rublani, sellest oli andnud 135.000 kalandusosakond.

Tänavu püüti maikuul kolme nädalaga 32,5 tonni angerjat, mis rohkem kui mõne aasta jooksul saadud, mida olid ka Lõuna-Eesti elanikud märganud. Tavaliselt läheb kala toitlustusettevõtteile, sel aastal aga nähti mai lõpul ja juuni alguspäevil angerjat mitmel pool poeletil.

Kõige rohkem on angerjat järvest välja toonud põhjaosa kalurid. Sügiseti aga ränd ab see kala järve lõunaossa, kui just vihmad veepinda kõrgel ei hoia. Kuigi Võrtsjärv on angerjale vägagi meelepärane, püütakse see ruttu tühjaks, kui ei hoolitseta kalavarude õigeaegse täiendamise eest. Oli olnud aastaid, mil järve ei lastud ühtki angerjamaimu, kuid vigadest võeti õppust, nüüd on kalade arv rohke ja saagid toredad.

1977. a. lasti Võrtsjärve 2,1 ja 1978. a. 2,7 miljonit angerjamaimu, 1981. a. aga 3 miljonit maimu, mis tähendab, et väljapüük peaks veelgi kasvama. Kuid kalamajandis on leitud, et laias laastus võetuna on angerja tootmisel „lagi käes". Angerjate tootmist saavat veel suurendada vaid teiste kalavarude kulul.

Vääriskala kasvatamisel pidavat olema valvel, et järve ei lasta reostunud vesi. Ikka on Võrtsjärve suubuvais jõgenes esinenud õlireostust, mille süüdlasteks on nende kaldal olevad tööstusettevõtted. Väetisega reostamise kasv on ehk seisma pandud, aga rohetavad jõed annavad tunnistust, et sinna satub nii orgaanilist kui ka mineraalväetist. Angerjamaimud ostetakse välisriikidest kalli raha eest, sellepärast ei tohtivat lubada, et mõni majandusmees teeks oma ettevõtte kasu jahtides kahju Võrtsjärve kalarikkusele.

Kuigi olevat iseenesest mõistetav, et vääriskala püüab selle kasvataja, on angerja „vasakule voolamine" siiski käimas, kuigi kalamajandi ja -kaitse poolt on püütud pingutustele piir panna. Ka kippuvat kala rändtungile alludes järvest välja murdma. Tänavu sügisel on lubatud ränne jõesuus elektriga tõkestada.

Võrtsjärvest püütakse ka koha ja haugi. Tänavu lasti järve miljon haugimaimu. Mõeldakse ka vääriskala töötlemisele, tahetakse edaspidi anda rohkem suitsuangerjat, mis olevat ostjaile meele järele ja majandilegi tulusam. Siiani suitsetati angerjat arust-ajast ahjus, uue kalapunkti kolme ruumikat suitsuahju pole suudetud seni tööle panna. Nüüd on lubatud need tõsiselt käsile võtta.

Kui kalureiks tahtjaid on küllaga ja püünisematerjaligi saadi tänavu päris lahedasti, siis muret teevad paadid ja mootorid. Andvat tunda, et kalamajand allub Metsamajandusministeeriumile.

Kalamajand töötavat koos teadlastega kalatoodangu suurendamiseks. Teadlased pakkusid toodangu suurendamiseks tiigi- ja sumbakalakasvatusi, kuid püüdes turbapinnases tiike rajada ei õnnestunud, samuti olid luhtunud katsed sumpadega. Küll olevat kõne all Veisjärve ja Õisu järvede kasutamine, mis olevat aga kaugel ja risustunud.